

Xəbər
Metro və avtobuslarda gedışhaqqı artırıldı
 yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 31 iyul 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 162 (7051) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Yeni məmurların 100 günü - təəssüratlar müsbətdir...

Aqrar və sosial sferada ciddi dəyişiklik vəd edilir; DMX-də, ekologiya və gömrük sahələrində pozitivlər müşahidə olunur

yazısı səh.6-da

“Yeni Musavat”ın əməkdaşı təxribata məruz qalıb

yazısı səh.4-də

Dünyasını dəyişən istiqlalçı deputatlar

yazısı səh.11-də

Qubada meşə yangınlarının səbəbi - insan amili, yoxsa təbii faktor...

yazısı səh.15-də

Almaniya, Fransa, Türkiyə, Rusiya ABŞ-a qarşı birləşir - İstanbulda zirvə toplantısı

yazısı səh.13-də

Trampın media ilə düşmənçiliyinin pərdəarxası

yazısı səh.11-də

Londonda milyonluq əmlak alan azərbaycanlılar...

yazısı səh.7-də

“ABŞ o qədər ağılsız ola bilməz ki, İranla müharibəyə başlasın” - İran XİN-in sözcüsü

yazısı səh.13-də

Gürcüstanda marixuanadan istifadə leqallaşdı

yazısı səh.14-də

ABŞ Əfqanıstanda “Taliban”a güzəştə getdi - iki səbəb

yazısı səh.13-də

Azərbaycanda qızıl ucuzlaşdı

yazısı səh.15-də

DEPUTAT ELMİRA AXUNDOVANIN ADI BÖYÜK QALMAQALDA - SENSASİON GƏLİŞMƏLƏR + SƏS YAZILARI, DOSYELƏR

Zərərçəkən şəxslər Həbib Axundovla anasının barəsində son dərəcə ilginclik faktları ortaya qoydular; Milli Məclis üzvünün iddiasına görə, səsinin yazılması cinayətdir, hüquqşünas isə bildirir ki...

yazısı səh.5-də

İrəvan “nazik buz” üstə oynayır - Moskvadan son hədə

Ermənistan hökumətinin Rusiyaya qarşı de-marşları davam edir - kritik gəlişmə; Kremlin işğalçı ölkəyə qarşı “qamçı və kökə” siyasəti yeni biçimdə; rusiyalı politoloq: “Paşinyan Ermənistanı oyuna salıb...”

yazısı səh.8-də

“Baş nazir körpüyə çıxıb intihar etmək istəyən kişiye deyib ki...”
 yazısı səh.4-də

Novruz Məmmədov

Allahverdi Bağirovun qəbri dağıdılıbmı?
 yazısı səh.3-də

Zakir Qaralov Gəncə hadisələrindən danışdı - 61 nəfər tutulub...
 yazısı səh.2-də

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqının xüsusi nümayəndəsini qəbul edib

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısı Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinə toxunaraq, bu yaxınlarda Brüsselə səfərini və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskla keçirdiyi görüşünü məmnunluqla xatırlayaraq qeyd edib ki, həmin səfər zamanı aparılan səmərəli danışıqlar və Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədinin parafanması əməkdaşlığın gələcək inkişafı üçün önəmlidir.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, eyni zamanda bu sənədin parafanması Azərbaycanın Avropa ilə əlaqələrə böyük əhəmiyyət verdiyini bir daha nümayiş etdirib. Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələri gündəliyinin geniş olduğunu bildiren dövlət başçısı əməkdaşlığın uğurlu inkişaf etdiyini deyib. Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan eyni zamanda NATO-nun etibarlı tərəfdaşdır və bu təşkilat Azərbaycanın Əfqanıstandakı sülhməramlı əməliyyatlarda iştirakını yüksək qiymətləndirir.

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar prezident İlham Əliyevlə Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskun görüşlərinin və Brüsseləki tədbirlərin çox yaxşı səviyyədə keçdiyindən məlumatlı olduqlarını vurğulayıb. Toivo Klaar Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələrinin genişləndiyini qeyd edərək, əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanların mövcud olduğunu deyib. Bu baxımdan qonaq Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında yeni sazişin yaxın zamanlarda imzalanacağına ümidvar olduğunu bildirib.

Söhbət zamanı əməkdaşlığın perspektivləri, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məsələlər, nəqliyyat, ticarət, turizm sahələrində əlaqələrin inkişaf etdirilməsi ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Hərbcilərimiz Gürcüstanda keçiriləcək təlimdə iştirak edəcək

Azərbaycan ordusunun hərbi qulluqçuları avqustun 1-dən 15-dək Gürcüstanın Vaziani və Norio təlim mərkəzlərində keçiriləcək "Layihə Tərəfdaş 2018" (Noble Partner 2018) çoxmillətli təlimində iştirak edəcəklər.

MN-dən APA-ya verilən məlumata görə, təlimin məqsədi NATO standartlarını tətbiq etməklə NATO/SNT və tərəfdaş qüvvələrin bölük səviyyəsində bölmələrinin uzlaşmasını və çöl vərdişlərini təkmilləşdirmək, eləcə də müxtəlif tapşırıqları icra etməkdir.

Təlimdə 13 ölkədən (Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan, Almaniya, Fransa, Estoniya, Birləşmiş Krallıq, Litva, Polşa, Norveç, Türkiyə, Ukrayna və ABŞ) 3000-dən artıq hərbi qulluqçu iştirak edəcək.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Zakir Qaralov Gəncə hadisələrindən danışdı - 61 nəfər tutulub...

61 nəfər həbs olunub, 4 nəfər məhv edilib

"Bu il iyulun əvvəllərində Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısına qarşı törədilmiş və ölkədə geniş ictimai rezonans doğuran terror aktı, həmin hadisələrin davamı olaraq din pərdəsi altında fəaliyyət göstərən və çoxları məhkumluq həyatı yaşamış cinayətkar aləmin ünsürlərinin Gəncədə törətdikləri kütləvi iğtişah nəticəsində iki polis əməkdaşının - Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini İlqar Balakışiyev və Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəis müavini Səməd Abbasovun qəsdən öldürülməsi hüquq-mühafizə orqanlarının ölkəmizdə formalaşmış dayanıqlı ictimai-siyasi sabitliyin qorunmasını və dövlət maraqlarının müdafiəsini labüd edib".

"Report"-un xəbərinə görə, bunu Baş Prokurorluqda keçirilən geniş əməliyyat müşavirəsində məruzə ilə çıxış edən baş prokuror Zakir Qaralov bildirib.

O deyib ki, radikal dini təriqətə mənsub, xarici ölkədə dini təhsil almış və Suriyada qanunsuz silahlı birləşmələrin tərkibində döyüşmüş Yunis Səferovun hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı planlaşdırılmış terror aktı, baş tutacağı halda ölkədə xaos və iğtişahlar yaratmağa yönəlmiş çağırışın öncədən hazırlanması,

həmçinin bir neçə gün sonra baş verən kütləvi iğtişahlar bu hadisələrin bir neçə ay əvvəldən nəzərdə tutulduğunu və dini-ekstremist təşkilatlarla sıx bağlı olduğunu göstərib.

Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin əməkdaşlarından ibarət istintaq-əməliyyat qrupu tərəfindən yüksək peşəkarlıqla həyata keçirilmiş təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində bugünkü vaxtadək 61 nəfər təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunaraq barələrində həbs-qətimkan tədbiri seçilib, silahlı müqavimət göstərən 4 nəfər xüsusi xidmət orqanları tərəfindən zərər-

sizləşdirilərək məhv edilib, 13 nəfər barəsində isə həbsli axtarış elan olunub.

Zakir Qaralov deyib ki, Gəncə hadisələri ilə bağlı keçirilən əməliyyatlar zamanı hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşlarına silahlı müqavimət göstərdikləri üçün məhv edilən şəxslərin üzərindən xeyli silah-sursat götürülüb.

Z. Qaralov qeyd edib ki, əməliyyat tədbirləri zamanı zərərçəkmiş şəxslərin üzərindən, eləcə də həbs edilən şəxslərin yaşadıkları ünvandan müxtəlif markalı avtomat, tapança, onlara aid sursat, qumbara və soyuq silahlar aşkar edilərək maddi sübut kimi götürülüb.

Ramin Hacılinın həbs müddəti uzadılıb, əlavə ittiham irəli sürülüb

Nərimanov Rayon Məhkəməsində QHT rəhbəri Ramin Hacılinın barəsində həbs-qətimkan tədbirinin uzadılması ilə bağlı istintaq orqanının təqdimatına baxılıb.

APA-nın xəbərinə görə, hakim Vüsal Qurbanov sədrliyi ilə keçirilən prosesdə istintaq orqanının təqdimatı təmin edilib.

R. Hacılinın barəsində həbs-qətimkan tədbiri 2 ay 15 gün müddətinə uzadılıb.

İstintaq orqanı tərəfindən Ramin Hacıliya əlavə ittihamlar elan edilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.2.4-cü (xeyli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq törətmək) və 178.2.2-ci (təkrar dələduzluq) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb.

Qeyd edək ki, Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) sərhəd qoşunlarının Zaqatala sərhəd dəstəsinin hərbi qulluqçuları tərəfindən iyunun 4-də Balakən rayonunun Mazımqara kəndinin yaxınlığındakı sərhəd zastavasının xid-

məti ərazisində dövlət sərhədinin pozulmasının qarşısı alınıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzindən verilən məlumata görə, sərhəd narvadı tərəfindən dövlət sərhədində 2 nəfər Azərbaycan vətəndaşı - 1983-cü il təvəllüdü Hacıli Ramin Rasim oğlu və 1988-ci il təvəllüdü Qasimov Fəxrəddin Azad oğlu saxlanılıb.

İlkin araşdırma zamanı R. Hacıli ölkədən çıxışına qadağa qoyulması səbəbin-

dən dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrindən ölkə ərazisini tərk edə bilməməsini və sərhəd zastavasının xidməti sahəsindən dövlət sərhədini pozmaqla qanunsuz yolla Gürcüstan ərazisinə keçməyə cəhd etməsini, F.Qasimovun isə bu əməlin həyata keçirilməsində ona köməklik etməsini etiraf edib.

F. Qasimov tərəfindən də eyni məzmunlu ifadə verilib.

R. Hacıli 250 min manat həddində borclarının olması-

Metro və avtobuslarda gedişhaqqı artırıldı

Tarif (qiymət) Şurasının növbəti iclası keçirilib. Tarif (qiymət) Şurasının Kətibliyindən APA-ya verilən məlumata görə, iclasda ictimai nəqliyyatda sərnişindəşmə xidmətləri üzrə yeni tariflər təsdiq edilib.

TŞ-dən verilən məlumatda bildirilir ki, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, "Bakı Metropoliteni" QSC, Bakı Nəqliyyat Agentliyi vasitəsilə "BakuBus" MMC və sərnişindəşmə xidmətlərini həyata keçirən bir sıra subyektlər tərəfindən sərnişindəşmə tariflərinə yenidən baxılması üçün Tarif (qiymət) Şurasına müraciətlər olunub.

Şuranın iclasında müraciətlərə baxılıb və metro nəqliyyatında sərnişindəşmə xidmətinin tarifi 1 gediş üçün 30 qəpik, Bakı şəhərində, eləcə də digər şəhər və rayonlarda sərnişindəşmə xidməti tarifi yuxarı həddi müntəzəm şəhərdaxili avtobus marşrutları üzrə 1 gediş üçün 30 qəpik, şəhərtrafi və qəsəbələrarası avtobus marşrutları üzrə məsafədən asılı olaraq 1 gediş üçün 30-90 qəpik, müntəzəm şəhərlərarası avtobus marşrutları üzrə 1 kilometr üçün 2,4 qəpik təsdiq edilib.

Yeni tariflər cari ilin 1 avqust tarixindən qüvvəyə minəcəkdir.

Bakı şəhərində ictimai nəqliyyatdan ödəniş vasitəsi kimi plastik və ya kağız kartdan istifadə edən sərnişinlərin nəzərinə çatdırılır ki, kartların balansından gediş haqqı üçün ödəniş 2018-ci ilin 31 iyul tarixinə qədər (31 iyul tarixi də daxil olmaqla) mövcud tariflə, 1 avqust tarixindən etibarən isə yeni tariflə tutulacaq.

Tarif (qiymət) Şurasının iclasında həmçinin dərman vasitələrinin qiymətlərinin tənzimlənməsi prosesinin davamı olaraq, dövlət qeydiyyatından yeni keçmiş 100-dən artıq dərman vasitəsinin qiyməti təsdiq edilib. Qeyd edək ki, ticarət adı, təsiredici maddəsinin adı, dozası, farmasevtik forması, ticarət qablaşdırması, qablaşdırma miqdarı, istehsal ölkəsi nəzərə alınmaqla indiyədək topdan və pərakəndə satış qiymətləri və qüvvəyə minmə tarixi təsdiq edilən 11094 dərman vasitəsinin tam siyahısı Tarif (qiymət) Şurasının rəsmi internet saytının (www.tariff.gov.az) "Dərman vasitələri" bölməsində (<http://tariff.gov.az/documents/DVA.pdf>) yerləşdirilib", - deyə məlumatda deyilir.

Qərarlarla sayın "Şuranın qərarları" bölməsində tanışıqla olar.

Xaricə getməklə bu borcları işləyərək qaytarmağa çalışmasını bildirib.

Saxlanılmış şəxslər barəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə cinayət işi başlanılıb.

“Bu, onların münaqişənin sülh yolu ilə həllində maraqlı olmamasına sübutdur”

Zakir Həsənov Paşinyanın oğlunu Azərbaycan ərazilərinə hərbi xidmətə göndərməsinə münasibət bildirib

Müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov dünən Avropa İttifaqının (Aİ) Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

MN-dən musavat.com-a verilən məlumata görə, cəbhə xəttində hazırkı vəziyyətin müzakirə olunduğu görüşdə general-polkovnik Z.Həsənov vurğulayıb ki, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi münaqişənin nizamlanması ilə bağlı danışıqlarda tərəqqinin əldə edilməsinə başlıca maneədir.

T.Klaar da öz növbəsində Cənubi Qafqaz regionunda sabitliyin təmin olunması üçün

münaqişənin tezliklə sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qeyd edib. Qonaq Ermənistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyanın hazırda yürütdüyü siyasətin

tərəfdarı olduğunu vurğulayıb.

Müdafiə naziri qonaqların diqqətinə çatdırıb ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyinin Azərbaycanın əleyhinə yönəlmiş hərbi ritorikalı çıxışları, xüsusilə baş nazir və müdafiə nazirinin öz övladlarını ölkəmizin işğal olunmuş ərazilərinə hərbi xidmətə göndərmələri bu hakimiyyətin də münaqişənin sülh yolu ilə həllində maraqlı olmamasına sübutdur.

Z. Həsənov xüsusi qeyd edib ki, münaqişənin tezliklə həll edilməsi üçün Ermənistan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əməl etməklə işğalçı ordusunun bölmələrini torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarmalıdır.

□ Musavat.com

“Yeni Müsavat”ın əməkdaşı təxribata məruz qalıb

Elşən Balaxanski: “İstək və xahişim budur ki, mənə qarşı aparılan mənəvi terrorun, böhtan kampaniyasının arxasında duranları cəzalandırsınlar”

“Yeni Müsavat” qəzetinin əməkdaşı Elşən Balaxanski (Elşən Məmmədliyəv) kiber hücumu məruz qalıb. Belə ki, ona qarşı facebook üzərindən böhtan xarakterli məlumat yayılıb. Jurnalist həmçinin təhqir olunub. E.Məmmədliyəvin musavat.com-a bildirdiyinə görə, onun haqqında ilk böhtan xarakterli məlumatı “Agridag İrevan” adlı profil yayıb: “Mənim profilimə oxşar saxta profil yaradılıb.

Həmin saxta profilin üzərindən isə hansısa erməni ilə yazışma aparılıb. Sonradan isə saxta profilə aparılan yazışma “screen” edilərək “İrevan Agridag” adlı istifadəçi tərəfindən ortaya atılıb. Orada iddia edilir ki, guya həmin yazışmanı mən aparmışam. Bir balaca diqqət edənler görürlər ki, həmin yazışma saxtadır. Sadəcə olaraq, mənim şəkildən istifadə olunaraq bir profil yaradılıb. Bu saxta profil üzərindən də yazışma aparılıb”.

E. Balaxanski bildirib ki, ona qarşı böhtan xarakterli məlumatlar yayılmazdan öncə “İrevan Agridag” adlı profildən mesajlar alıb:

““İrevan Agridag” adlı profil iyulun 29-da facebookdan mənə yazıb müxtəlif suallar verdi. Soruşdu ki, “siz “Yeni Müsavat” qəzetində işləyən E. Hüseynovsuz?”, “Axı siz 2015-ci ildə E. Hüseynov idiz” - kimi suallarla müraciət etdi. Doğrusu, bu cür müraciətlər çox olduğu üçün əhəmiyyət vermədim. Sonra da istirahət günü olduğu üçün telefonu söndürüb, kənara qoydum. Axşamçağı mənə dostlar yazdılar ki, belə bir yazışma var, nə məsələdir? Bu vaxta qədər məsələdən xəbərsiz idim. Dostlar deyəndən sonra baxdım ki, doğrudan da bu cür yazışma yayılıb. Dostlardan xahiş etdim ki, “İrevan Agridag” adlı profili şikayət etsinlər ki, bəzəmdə aparılan böhtan kampaniyası dayandırılсын”.

E. Balaxanski söyləyib ki, məsələ ilə bağlı müvafiq qurumlara müraciət edib: “İyulun 30-da redaksiyaya gəlib, rəhbərliklə məsləhətləşmə apardım. Daha sonra isə daxili işlər naziri Ramil Usubova, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Mədət Quliyevə müraciət etdik. Məsələnin araşdırılmasını istəyirik. Bir məqamı da qeyd edim ki, Gəncə hadisələri baş verdikdən sonra bu hadisələrlə bağlı “Yeni Müsavat” qəzetində ardıcıl olaraq yazılar yazmışam. Elmar Vəliyevin sağlığı durumundan tutmuş, ümumiyyətlə, bu hadisələrin başvermə səbəbləri, mahiyyəti və digər bu kimi məsələlərlə bağlı redaksiyaya daxil olan, rəsmi qurumlardan yayılan məlumatlarla əlaqədar materiallar hazırlamışam. Mənə maraqlı gələn odur ki, “İrevan Agridag” da daxil olmaqla, onun mənim bəzəmdə yazdıqlarını “like” edənlərin əksəriyyəti Elmar Vəliyevə güllə atılandan sonra ona şəfa diləyənlərdir. Nə hesab, nə iddia, nə də ittiham etməyirəm ki, mənə qarşı hücumu təşkil edənlər Elmar Vəliyevlə əlaqəli şəxslərdir. Sadəcə olaraq, belə başa düşdüm ki, bu adamlar mənə o tərəfə yönəlmək istəyirlər. Bir daha qeyd edirəm ki, heç bir iddia etməyirəm və hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərlərindən xahiş edirəm ki, məsələni araşdırsınlar. Peşə fəaliyyətimlə əlaqədar, mənə qarşı aparılan mənəvi terrorun, böhtan kampaniyasının arxasında duranları cəzalandırsınlar”.

□ Əli RAİS,
“Yeni Müsavat”

Allahverdi Bağırovun qəbri dağıdılıbmı?

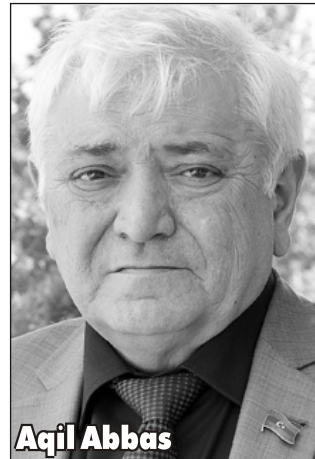
Rey Kərimoğlu: “Bu, növbəti erməni məkridir”
Aqil Abbas: “Xalqın əsəbləri ilə oynayırlar”

Allahverdi Bağırov

Rey Kərimoğlu

Aqil Abbas

Bu günərdə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Allahverdi Bağırovun baş daşının ermənilər tərəfindən dağıdılması ilə bağlı xəbər sosial şəbəkələri çalxaladı. Ermənistan İsmayıl Tanrıverdinin facebook səhifəsində yazdığına görə, bir qrup erməni Allahverdi Bağırovun qəbir daşını Xankəndi şəhərinin mərkəzinə aparıb və orada param-parça ediblər.

Qaziler.az saytı A.Bağırovun ailəsi ilə əlaqə saxlayıb. Ailədən bildiriblər ki, ümumiyyətlə, Allahverdi Bağırovun başdaşı olmayıb. Sadəcə, digər şəhidlər kimi onun da başdaşı demir lövhədən ibarət olub.

Məsələ barədə “Yeni Müsavat”a danışan Qarabağ qazisi Rey Kərimoğlu hesab edir ki, bu, növbəti erməni məkridir: “Bir neçə ay əvvəl belə məlumat yayılmışdı ki, guya Allahverdi Bağırovun erməni dostu ona başdaşı qoydurub. Xankəndində dağıdılan başdaşı da həmin başdaşıdır. Mən də o vaxt yazdım ki, ermənilər çox hiyləgər, məkrli, ləyaqətsiz millətdirlər. İnanmıram ki, Allahverdiyə başdaşı qoyalar. Yox, əgər ediblərsə, bunun arxasın-

da onların məkri var. Çox keçməz, görürsünüz. Budur, gördük! Onlar doğrudan da Allahverdiyə başdaşı qoyublarsa, sonra onu götürüb Xankəndində dağıdıblarsa, bizə qarşı onların şərəfsizliyidir. Bizim şəhidlərimiz Allahverdinin də, Allahyarın da, Ramizin də, çoxunun qəbri Ağdamdadır. Onsuz da ermənilər onların qəbrini o vaxt dağıdıb, yoxdur artıq. Təzədən ona başdaşı qoyub dağıtmaq bir daha bizi sındırmaq, bizi alçaltmaq məqsədi güdür. Təəssüflər olsun ki, bizimkilər də bunu yayırlar”.

R.Kərimoğlu hazırda müxtəlif kanallar vasitəsilə deqışləşdirmə apardıqlarını deyir: “Bəzi dostlarla da danışmışam. İlham İsmayıl belə bir ehtimal irəli sürdü ki, bu, Paşin-

yana qarşı da oyun ola bilər. Çünki Köçeryan bu yaxınlarda həbs ediləndə deyib ki, azərbaycanlılara mənim həbsimdən artıq sürpriz ola bilməzdi. Sərkisyanın vəziyyəti də yaxşı deyil. Paşinyanı zərbə altında qoymaq üçün azərbaycanlı döyüşçünün qəbrinin təhqir olunması məsələsinə ortaliğa ata bilərlər. Bu da, sadəcə, variantlardan biridir. Variantlardan biri erməni təxribatıdır. Amma mən təxribat variantına inanmıram. Təxribat deyəndə nə edəcəkdik ki? Guya müharibə edəcəkdik? Müharibə edən olsaydıq, torpaqlarımız neçə ildir işğaldadır, indiyə qədər edərdik de... İndi bir qəhrəmanın qəbri ermənilər tərəfindən dağıdılıb. Amma mən başqa məsələyə toxunmaq istəyirəm. İnsanların əsəbləri ilə oynayırlar. Bir erməni Bakıya gəlib oxuyur, dalınca Allahverdinin başdaşı dağıdılır. Ağdamda üç şəhidlik qəbiristanlığı vardı. Biri Qarahacıda, biri şəhərin içində, axırıncısı da Uzundərədə idi. Biri dolurdu, tezəsi lazım olurdu.

insan olmayıb. Şəxsiyyətli insan olub. Qarabağda, Azərbaycanda böyük nüfuzu olub. Bizim üçün o, çox dəyərlidir. Dəyərlərimizi aşağılamaq cəhdi var. Videoda Xankəndində dağıdılan başdaşının kimə məxsus olduğu bilinmir. Uzaqdan ad-filan görünür. Bəlkə də adı başdaşıdır, kimsənin deyil”.

Deputat Aqil Abbas bildirdi ki, başdaşındakı şəkəlxə baxıb: “Allahverdinin başdaşını da dağıdılar. Ağdamda üç şəhidlik qəbiristanlığı vardı. Biri Qarahacıda, biri şəhərin içində, axırıncısı da Uzundərədə idi. Biri dolurdu, tezəsi lazım olurdu.

Uzundərədə dolub qurtaranda Ağdam alındı, dördüncüyə ehtiyac qalmadı. Onların məzarı və başdaşları ona görə dağıla bilməz ki, o məzarlar və başdaşları onları tanıyan və sevənlərin üreyindədir. Allahverdinin qəbri mənim üreyimdedir. Digər şəhidlərin, anamın və qardaşım qəbri də eləcə. Onların qəbri mənim, sənin üreyindədir. Onu oradan kim qopara, o başdaşını kim dağıda bilər? Mümkün deyil! Onların baş

daşları və qəbirləri onları tanıyanlar, onları sevənlər öləndən sonra dağılacaq - bizlər özümüz başdaşına çevriləndən sonra. Onların başdaşının dağılmaması, ruhlarının ölməməsi üçün Qarabağı azad etmək lazımdır. Baltamızı, dəhrəmizi götürüb, çıxacaq gedək Ağdam, Şuşaya. Vəssalam! Yoxsa xalqın əsəbləri ilə oynayırlar. Xalqda əsəb də qalmayıb”.

□ Ləman MUSTAFAQIZI,
“Yeni Müsavat”

Dünyasını dəyişən istiqlalçı deputatlar

Həyatda olanlardan isə siyasətdən çəkilənləri də var, aktiv siyasətdə olanları da...

Məryəm Həsənova

Xəbər verdiyimiz kimi, istiqlalçı deputat Məryəm Həsənova iyulun 28-də 80 yaşında dünyasını dəyişib. O, Siyəzəndə torpağa tapşırılıb.

Uzun illər Siyəzəndə müəllimə, orta məktəb direktoru vəzifəsində çalışmış Məryəm Həsənova milli-azadlıq hərəkatının iştirakçılarından olub. O, 1990-cı ildə keçirilən parlament seçkilərində AXC-dən deputat seçilmişdi. 1991-ci ilin 18 oktyabrında qəbul olunmuş Müstəqillik haqqında Konstitusiya Aktına səs verənlərdən, "Müstəqil Azərbaycan" deputat blokunun 43 üzvündən biri idi.

Ölümündən sonra məlum olub ki, istiqlalçı deputat yataqxanada, birotəqlı mənzildə yaşamışdır.

Qeyd edək ki, 1991-ci il martın 7-də parlamentdə səsvermədə müstəqilliyimizin lehinə səs verən 43 nəfər istiqlalçı deputat kimi qəbul olunur. Belə ki, həmin gün Azərbaycan parlamentində "Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının saxlanması məsələsi üzrə SSRİ referendumunun Azərbaycan Respublikasında keçirilməsinin təşkilatı haqqında" qərar qəbul olunub. 43 deputat referendumda qatılmağın əleyhinə çıxıb. Hazırda onların 26-sı sağdır, 17-si isə dünyasını dəyişib.

Dünyasını dəyişən istiqlalçı deputatlar bunlardır: Məryəm Həsənova, Allahverdi Həsənov, Aydın Məmmədov, Bayram Bayramov, Dilə Əliyeva, Eldar Bağirov, Ədalət Rəhimov, Əyyam Musayev, Faiq Baxşəliyev, Heydər Əliyev, İsmayıl Şıxı, Məmməd Xələfov, Mürşüd Məmmədli, Tofiq Bağirov, Şadman Hüseynov, Şəhmatlan Cəfərov, Yusif Səmədoğlu.

Həyatda olan istiqlalçı deputatlar isə aşağıdakılardır:

1. **Arif Hacılı** - hazırda Müsavat Partiyasının sədridir
2. **İbrahim İbrahimli** - sabiq deputat, hazırda Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvüdür.
3. **İsa Qəmbər** - Müsavat Partiyasının sabiq rəhbəri.
4. **İxtiyar Şirinov** - AXC hakimiyyəti dövründə dövlət müşaviri və baş prokuror vəzifəsində çalışıb. 1993-cü ilin iyun hadisələrində Gəncədə Surət Hüseynovun komandası tərəfindən həbs olunub. 11 ay sonra məhkəmə cinayət işini xətmi edib və azadlığa buraxılıb.
5. **İsgəndər Həmidov** - zamanında daxili işlər naziri olmuş İ. Həmidov 1992-ci ilin avqust-oktyabr aylarında 701 nəfər məhbusu həbsdən azad etmək, "İstiqlal" qəzetinin redaktorunu və əməkdaşını döymək, 400 min ABŞ dollarını mənimləmək və israf etmək ittihamları ilə 14 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. 2003-cü ilin dekabrında əfv fərmanı ilə azadlığa buraxılıb.
6. **Sabir Rüstəmcanlı** - xalq yazıçısı, VHP sədridir.
7. **Sülhəddin Əkbər**, Azad Demokratlar Partiyasının sədridir.
8. **Hacıbaba Əzimov** - Vahid Azərbaycan Milli Birlik Partiyasının sədridir.
9. **Cümşüd Nuriyev** - bir müddət Azərbaycan Respublikası Gömrük Komitəsi sədrinin birinci müavini (1992), Milli Məclisin Bütçəyə nəzarət daimi komissiyasının sədri (1992), kənd təsərrüfatı və ərzaq nazirinin müavini (1993-1995) vəzifəsində çalışıb, həmçinin Təfəkkür Universitetinin professoru olub.
10. **Etibar Məmmədov** - 2005-ci il parlament seçkilərindən sonra aktiv siyasətdən uzaqlaşdı.
11. **Fərəc Quliyev** - hazırda deputatdır, həmçinin Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədridir.
12. **Firudin Cəlilov** - Azərbaycan Respublikası baş nazirinin müavini (1992); Azərbaycan Respublikasının xalq təhsili naziri (1992-1993); Azərbaycan Respublikasının ali və orta ixtisas təhsili naziri (1993) olmuş Firudin Cəlilov hazırda heç bir vəzifədə deyil. Türkoq, professordur.
13. **Füzuli Axundov** - hazırda rəssamıqla məşğuldur
14. **Hicran Kərimli** - hazırda iqtisadçıdır.
15. **Maşallah Abdullayev** - hazırda şəxsi təsərrüfatı ilə məşğuldur. Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Şurası Goranboy Rayon Surasının sədridir.
16. **Mətləb Mütəllimov** - Sosial Ədalət Partiyasının sədridir.
17. **Mirmahmud Mirələli** - hazırda KXCP sədridir.
18. **Nəriman Həsənzadə** - xalq şairi.
19. **Ramiz Fətəliyev**.
20. **Rəhim Qaziyev** - keçmiş müdafiə naziri, 1993-cü ildə Şuşanın işğalında və vətənə xəyanətdə ittiham edilərək haqqında ölüm hökmü çıxarılıb. Sonradan ölüm cəzası ömürlük həbslə əvəz edilib. 2005-ci ilin dekabrında əfv fərmanı ilə azadlığa buraxılıb. 2017-ci ildə 10 günlük inzibati həbs cəzası alıb.
21. **Tahir Əliyev** - sabiq daxili işlər naziri.
22. **Tahir Kərimli** - deputat.
23. **Tamerlan Qarayev** - hazırda Azərbaycanın İndoneziyadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiridir.
24. **Tofiq Qasimov** - keçmiş xaric işlər naziri. Hazırda ailəsi ilə birgə İsveçrənin Lütsern şəhərində yaşayır.
25. **Vahid Əhmədov** - deputat.
26. **Vaqif Novruzov**.

✶ Xalidə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Baş nazir Novruz Məmmədovun 30 iyulda "Koroğlu" metro stansiyası yaxınlığındakı körpünün üzərinə çıxmış bir kişini (1969-cu ildə Tovuzda anadan olan, fəhlə Əhmədov Yaşar Məmmədli oğlu-red.) intihar fikrindən daşındırması mediada və sosial şəbəkələrdə geniş müzakirələrə səbəb olub. Əksəriyyət baş nazirin addımını təqdir etsə də, hadisəyə "film kimi" yanaşmasını sərğiləmə də, fərqli yanaşmalar da var. Mövzu ilə əlaqədar Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Akif Əli ilə danışdıq.

- Akif müəllim, yaqın ki, baş nazirin vətəndaşı intihar fikrindən yayındırması ekspront alınıb, eləmi?

- Təbii ki, ekspront alınan şeydir. başqa variant mənəm heç təsəvvürümə də gəlmir.

- Hadisənin təfsilatı barədə məlumat verə bilərsinizmi? Necə olub ki, Novruz Məmmədov hadisədən xəbər tutub?

- O ərazidə yol kəsilibdi, yol polisi bütün avtomobilləri Zığ şosesinə yönləndirirdi. baş nazir də işə gələndə yolun kəsildiyini görüb və kortej Zığ şosesinə döndü. Novruz müəllim maraqlanıb ki, yol niyə kəsilib, nə hadisə baş verib? Ona telefonla məruzə ediblər ki, belə bir hadisə olub. baş nazir də Zığ şosesindən kortejə əmr edib ki, yenidən fırlanın, Heydər Əliyev prospektindən hadisə olan yere gedin. Kortej əmrə uyğun şəkildə hərəkət edib. Beləliklə, baş nazir işə gəlməyib, hadisə yerinə gedib.

- Novruz müəllimin intihar etmək istəyən şəxsə birbaşa əlaqə yaratması, onunla telefonla danışması da maraqlıdır. Telefon nömrəsini necə əldə edib?

- Orada fəvqəladə hallar, polis əməkdaşları işləyirdi. Onlar yolu kəsib tədbirlər görmüşdü ki, intiharın qarşısı alınsın. Yəni müvafiq qurumlar artıq işləyirdi. Yaqın onlarda əlaqə telefonu var imiş, danışdıqlarım baş nazir gələndə qədər. Deyəsən, o vətəndaş səhər saat 6-dan sonra körpüyə çıxıbmiş, amma baş nazir 9-a qalmış ora gəlib.

- Deməli, baş nazir gələndə qədər onu intihar fikrindən daşındırmaq mümkün olmayıbmış?

- Hə. O, ayrı-ayrı adamların çağırılmasını tələb edirmiş. Deyirmiş kimlər gəlsin, mən sözü mü ona deyim. Mən orada olmadığımı üçün dəqiq bilmirəm. Amma o adam aşağı düşməyə heç cür razılaşmış və özünü körpüdən atmaq istəyirmiş. Sadəcə, Novruz müəllim gələndən sonra özünü təqdim edib ki, baş nazirəm, bu adam onunla dialoqa girib və dərdini danışdı. Novruz müəllim də söz verib ki, nə mümkündürsə, kömək edəcək.

Sonra da bura - Nazirlər Kabinetinə dəvət etdi. O adam səhər-səhər buraya gəldi, baş nazir onu qəbul elədi, situasiyanı ətrafı öyrəndi. O da danışdı ki, ailədaxili problemləri var. Baş nazir ona deyib ki, axı sən bu işi araşdırmadan, öz övladlarının harada olduğunu dəqiq öyrənmədən necə intihara cəhd edirsən? İnsandır, görünür, o, emosional vəziyyətdə olub, psixoloji gərginlik keçirib, özünü atmaq istəyirmiş. Ona görə də baş nazir Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinə

"Baş nazir körpüyə çıxıb intihar etmək istəyən kişiye deyib ki..."

Nazirlər Kabinetinin mətbuat katibi intihara cəhd hadisəsi ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı

Akif Əli: "Novruz müəllim gələndən sonra özünü təqdim edib ki, baş nazirəm, bu adam onunla dialoqa girib və dərdini danışdı"

tapşırıq verdi ki, bu ailənin problemlərini araşdırın, nə kömək lazımdır, edin.

- İntihar fikrinə düşən ailə başçısıdır, həm də fəhlədir. Sosial problemlər də ailədaxili gərginliklərə səbəb olur. baş nazir həmin adamı işlə təmin etməklə bağlı hansisa təşəbbüs göstərməyib ki?

-Yox. Burada sosial problem yoxdur. O şəxs də işlə bağlı heç nə deməyib. Deyib mən uşaqlarımı tapa bilmirəm. Deyib ki, uşaqlarımı tapa bilmirəm,

"O adam aşağı düşməyə heç cür razılaşmış və özünü körpüdən atmaq istəyirmiş"

mənəm də yaşamağım mənasızdır. Buna görə özünü öldürmək istəyirmiş. Onun iki oğlu var, biri 3, digəri 6 yaşında. Uşaqlarının harada olduğunu öyrənmə bilməyib, problem oradan yaranıb.

- Akif müəllim, baş nazir hadisədən xəbər tutdu və bir nəfəri ölüm fikrindən daşındırdı. Əks təqdirdə, bəlkə də hadisə acı sonluqla bitəcəkdi. Amma bir gün qabaq da eyni saatlarda iki kişinin intiharı xəbəri yayıldı. Bu kimi hadisələrə bağlı hökumətdə müzakirələr aparılırmı, hansisa tədbirlər planının hazırlanmasından bəhs olu-

nurmu?

- İntiharı əvvəlcədən bilmək olmaz. Bütün dünyada intihar hadisələri baş verir. Mən hökumətin bununla bağlı hansisa tədbir planlaşdırdığını eşitməmişəm. Amma gördüyünüz kimi, konkret situasiyada onun qarşısını almaq üçün tədbir görülür.

- Həmin körpüyə polis postu da qoyulmuşdu, amma cəhdlərin qarşısını almaq olmur. Bəlkə hökumət səviyyəsində hansisa addımların atılmasına, vətəndaşlara müraciətə, ya digər önəyici tədbirlərə ehtiyac var?

- Sən deyən kimi, hökumət səviyyəsində çağırış etmək o deməkdir ki, intihar baş alıb gədir. Elə deyil axı. İntihar tək-tük, fərdi olan hadisədir. Hökumət səviyyəsində çağırış etmək bir az qəribə görünür.

- Təəssüf ki, statistika ciddi narahatlıq doğurur. Bu günərdə ali məktəbə qəbul olmayan qız özünü binadan atdı. Ardınca bir gənc, başqa ortayaşlı kişi özünü asdı. başqa acı nümunələr də var. Bəlkə cəmiyyət mü-təxəssislərinin, psixoloqların sayının artırılması ilə bağlı qə-rara ehtiyac var?

- Onu mütəxəssislər daha

yaxşı dəyə bilər. Amma konkret nümunədə adam öz övladlarının harada olduğunu öyrənmədən çıxıb körpünün üstünə ki, "özümü atıram", bu da düzgün deyil. Yaxud uşaq imtihadında kəsilibsə, gerek valideynləri bunu anlayışla qarşılasın ki, bu gün kəsilib, sabah instituta girər. Yəni uşağın stress keçirməməsi üçün təbii ki, ailədaxili mühitin özünün də mühüm rolu var.

- Amma intihar edən bir yeniyetmənin anası da özünü öldürdü, dəhşətli budur...

- Bunlar hamısı ruhi-psixoloji məqamlardır. İnsanın daxili aləmi ilə bağlı məsələlərdir. Burada psixoloqların analiz etməsi və rəy verməsi daha doğru olar yaqın ki. Amma hesab edirəm ki, intihar geniş, kütləvi hal al-

mayıb ki, onunla bağlı hökumət səviyyəsində müraciət olunsun. Məncə, buna ehtiyac yoxdur. Sosioloqların, psixoterapevtlərin, psixoloqların bəlkə bu sahədə köməyi dəyə bilər. Psixi travması olanlara yardım etmək baxımından...

- Körpüdə intihar etmək istəyən həmin vətəndaşın sonrakı taleyi barədə məlumatlısınız mı?

- Tapşırılıb ki, onunla məşğul olunsun. Hazırda o istiqamətdə iş gedir.

✶ Elşad PAŞASOY,
"Yeni Müsavat"

İllərdir ki, Milli Məclisin deputatı, Əfv Komissiyasının üzvü Elmira Axundova və oğlu "Amalya" qadın salonunun şeriki Həbib Axundovun adı mətbuatın gündəmindən düşmür. Dünən mediada Elmira Axundova ilə sahibkar Fərman Məmmədov arasında olan telefon söhbətinin sensasiyalı audioyazısı yayılıb. Audioyazıda söhbət deputatın Fərman Məmmədovdan borc aldığı böyük məbləğdə puldan gedir.

Daha sonra Elmira Axundova "Real" tv-yə 10 dəqiqəlik açıqlama verərək, F. Məmmədovla münasibətlərindən, onun gizli şəkildə səs yazma apararaq qanun pozuntusu etməsindən danışıb (http://musavat.com/news/deputat-elmira-axundova-yayilan-ses-yazisindan-danisi-di-ideo_544855.html).

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlama verən Fərman Məmmədov E. Axundovadan fərqli olaraq faktlarla danışdığını bildirib: "Onun dedikləri həqiqətə uyğun deyil. Əgər Elmira xanım hesab edirsə ki, bunu hüquq-mühafizə orqanları araşdırmalıdır, biləsiniz ki, biz bunu çoxdan istəyirik. İndi Elmira Axundova bildirir ki, bu 5 il bundan qabaqki məsələdir. Fərq etmir. Qoy lap 10 il bundan əvvəlki məsələ olsun, əgər cinayət varsa, cəzası da olmalıdır. Maraqlıdır ki, nədənsə xanım deputat bəzi danışıqları yaxşı xatırlayıb, özünə sərf etməyən detalları isə xatırlamır. Əgər özü bildirirsə ki, bu işdən heç xəbəri yoxdur, qeyd edim ki, lap yaxşı xəbəri var, Elmira Axundova özü də bu işə pul qoyub. Bu məsələdə bir maraqlı məqam da var: əgər bunların mənə borcu yoxdursa, niyə mənimlə ortağ nöqtəyə gəlmək istəyirdilər və mənə 250 min manat ödəyirdilər? Notariyada təsdiqlənmiş sənəd məsələsinə gəldikdə isə, Elnur İbrahimovla Həbib Axundov müqavilə imzalayıb. Yaxşı olardı ki, Elmira Axundova o müqavilələri diqqətlə oxusun. İki müqavilə imzalanıb. Biri 100 min manatlıqdır, digəri isə 735 minlik müqavilədir. Həbib mənə deyirdi ki, Fərman əmi, narahat olmayın, mən sizin pullarınızı sentyabr-oktyabr ayında qaytaracağam. Unutmayın ki, 2005 və 2010-cu illərdə parlament seçkilərində iki dəfə Elmira Axundovanın səlahiyyətli nümayəndəsi olmuşam. Hər şeyi danışmağa başlasam, buna bir sutka vaxt gedəcək. Ona görə də artıq qısa və lakonik danışacağam".

Tanınmış vəkil Əkrəm Həsənov "Yeni Müsavat"a deyib ki, Elmira Axundova Fərman Məmmədovu onun səsini yazmaqda ittiham edə bilməz. Qanuni əsas yoxdur: "Fərman Məmmədovdan pul alınbsa və o, bunu sübut etmək üçün başqa yolu qalmırdısa, nə etməli idi? Fərman Məmmədov sübutlar toplayıb və bundan problem yoxdur. Azərbaycan məhkəmələrində belə sübutlar qəbul olunur. Bu yaxınlarda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda ittiham olunan bir qadını müdafiə edirdim. Zərərçəkən tərəf müdafiə etdiyim şəxsin səsini yazmışdı və məhkəməyə təqdim etdi. Məhkəmə həmin səs yazısını sübut kimi qəbul etdi. Bu normal haldır. Məni aldadırlar, borc aldıkları pulu vermirlər, mən necə sübut etməliyəm? Məcburən səsini yazıram, imkan varsa video çəkirim ki, sonra istintaqda, məhkəmədə ortaya qoya bilim".

Deputat Elmira Axundovanın adı böyük qalmaqalda - sensasion gəlişmələr + səs yazıları, dosyalar

Zərərçəkənlər Həbib Axundovla anasının barəsində son dərəcə ilginclik faktlar ortaya qoydular; Milli Məclis üzvünün iddiasına görə, səsini yazılması cinayətdir, hüquqşünas isə bildirir ki...

dovdan pul alınbsa və o, bunu sübut etmək üçün başqa yolu qalmırdısa, nə etməli idi? Fərman Məmmədov sübutlar toplayıb və bundan problem yoxdur. Azərbaycan məhkəmələrində belə sübutlar qəbul olunur. Bu yaxınlarda Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda ittiham olunan bir qadını müdafiə edirdim. Zərərçəkən tərəf müdafiə etdiyim şəxsin səsini yazmışdı və məhkəməyə təqdim etdi. Məhkəmə həmin səs yazısını sübut kimi qəbul etdi. Bu normal haldır. Məni aldadırlar, borc aldıkları pulu vermirlər, mən necə sübut etməliyəm? Məcburən səsini yazıram, imkan varsa video çəkirim ki, sonra istintaqda, məhkəmədə ortaya qoya bilim".

Tanınmış vəkil deyir ki, Elmira Axundova deputatdır, deyil, fərq eləmir: "Elmira Axundova deputat olmasdan əvvəl vətəndaşdır və onun da səsi yazıla bilər. Yəni deyərim, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Mirzə Xankişiyevə səs yazısı sübut kimi təqdim olundu. Hakim həmin səs yazısını qəbul etdi. Deməyim odur ki, burada qanunsuzluq yoxdur, məhkəmə, istintaq həmin səs

yazılarına qiymət verməlidir".

Yada salaq ki, bir neçə gün əvvəl mediada Həbib Axundovun dəbdəbə içində keçən həyatı haqda video yayımlanıb. Videodan deputat oğlunun özünə korluq vermədiyi, təmtəraq içində itib-batdığı görünür. Həmçinin kadrlarda Həbib Axundovun yaxtasından dənizə düşüb boğulduğu iddia olunan model Günel Mirzəyeva da var. Həbib Axundov Günel Mirzəyeva dənizdə boğulduğu ilk günlər onunla tanışlığının olmadığını iddia edirdi. Anası Elmira Axundova da oğlu ilə Günel Mirzəyevanın münasibətlərinin olmadığını israrla iddia edirdi. Sonradan ortaya çıxan məlumatlar deputatı da, oğlu Həbib Axundovu da geri çəkmək zorunda qoydu. Yayılan son videodan sonra Həbib Axundov müsahibə verib və iş üzrə zərərçəkən Fərman Məmmədovun, Şahin Məhərrəmovun adlarını çəkib.

"Həbib Axundovun əli hər yerdən üzülüb, indi də bilmir ki, yalandan nə danışsın"

"Yeni Müsavat"a müraciət edən Şahin Məhərrəmov deyir ki, yayılan son videodan və anası Elmira Axundovanın səs yazısından son-

ra Həbib Axundovun əli hər yerdən üzülüb, indi də bilmir ki, yalandan nə danışsın:

"Həbib Axundovla 2013-cü il avqustun 7-də tanış olmuşam. Mən 70 min manat pulu Elvin və Ziya Vəliyevlərə vermişdim. Onlar demişdilər ki, katric işinə qoyurlar. Sonradan problem yaranmışdı. Həmin məsələni müzakirə etmək üçün Zabıtlar bağında Elvin və Ziya Vəliyevlə çay içirdik. Həmin vaxt Ziya Vəliyevə Həbib Axundov zəng elədi. Dedi ki, Elnuru getirirlər. Getdik "Nizami" metrosunun yanına. Ora ağ rəngli "Nissan X Trail", bir də "Porşe" markalı maşınlar gəldi. Hər iki maşının nömrəsi 111-lə qurtarırdı. Maşından 6 nəfər adam düşdü. Bu epizod mənə bandanı xatırlatdı. Həbib Axundov maşından düşdü, 6 nəfər də ətrafına toplaşdı. Tanımadığım şəxslər idi. Həbib dedi ki, Elnur İbrahimov maşındadır, onu Qəbələdən getiririk, vurub Elnurun burnunu sındırdığını söylədi. Anası Elmira Axundovanın da özünə təcürdüyünü dedi. Bildirdi ki, anası Oruc Zalova müraciət edib, işlə o məşğul olacaq. Elnur dedikləri adam da maşında oturmuşdu. Həbibin yanındakı uşaqlar bizi

ona yaxınlaşmağa imkan vermədilər. Biz də istəyirdik ki, ona yaxınlaşaq, pulların harada olduğunu soruşaq. Elnurun üzünü görmədik. Bizim yanımızdan Ziya Vəliyev gəlib Elnurun olduğu "Nissan"a mindi, Həbib də onlarla getdi".

Elnur İbrahimov Qəbələdə Elmira Axundova ilə görüşdən 2 gün sonra ölkədən qaçırılıb!

Şahin Məhərrəmov deyir ki, ondan Vəliyevlər pulu alanda Dubaydan katrici gətirib Azərbaycanda satılacağı deyiblər: "Həmin gün Həbib ilk dəfə idi ki, göürdüm. Orada Həbib dedi ki, piramida dağılıb. Kartic ləvazimatla-

verib və onun üzünə dayanmağımı istəyib. Həbib Axundovun mənə səs yazısı var. Mənə təklif edirdi ki, onun yanında olum və o, 2 aya Fərman Məmmədovun, onun ətrafındakı zərərçəkənlərin axırına çıxacaq. Həbib Axundov bildirdi ki, Fərman Məmmədovda onun və anası Elmira Axundovanın səs yazıları vardı. Həmin səs yazıları bu gün ortadadır. Həbib Axundov istəyirdi ki, həmin səs yazıları yayılmasın. Ona görə də bütün zərərçəkənləri Fərman Məmmədovun yanından uzaqlaşdırmağa çalışırdı. Mənə deyirdi ki, bax onun başına nə oyun açacağam. Halbuki həmin səs yazıları bütün

həqiqəti ortaya qoyur".

"Elnur İbrahimov bu cinayəti tək törətməyib. Dəstənin başında dayanan və əlaltıları var"

Şahin Məhərrəmov deyir ki, zərərçəkən kimi tanındığı iş üzrə hazırda Bakı Ağır Cinayət Məhkəməsində proses keçiriləndə, faktiki, ibtidai istintaq obyektiv aparılmayıb: "Tələbim odur ki, işi ibtidai istintaqa qaytarsınlar. Səs yazılarını, faktları araşdırıb sonra məhkəməyə göndərsinlər. Elnur İbrahimov bu cinayəti tək törətməyib. Dəstənin başında dayanan və əlaltıları var. Cinayət də açıqdır. Xahiş edirəm, iş düzgün aparılsın. İstintaq yenilənsin. İstintaq qurtarıb məhkəməyə gedəndə müstəntiq mənə çağırıb, dedi, səndən pulu Elnur İbrahimov almayıb, get Elvin və Ziyaya qarşı mülki iddia qaldır. Müstəntiqə dedim ki, niyə araşdırıb məsuliyyətə cəlb etmədiz? Dedi senin işin mülki iddia ilə həll oluna bilər. İstintaq başdansa odu aparılıb. İbtidai istintaqa qaytarıb baş prokurorun şəxsi nəzarəti altında yenidən araşdırınsınlar".

(ardı növbəti sayda)

□ E. MƏMMƏDƏLİYEV, "Yeni Müsavat"

Həbib deyir ki, guya Fərman Məmmədov mənə pul

Ölkə mətbuatında azərbaycanlıların tez-tez Londonda malikanələr alması ilə bağlı məlumatlar yayılır. Bu malikanələrin qiyməti isə ən azı 7 rəqəmlidir. Virtualaz.org saytı yazıb ki, son illərdə türkiyəlilərin də Londona olan marağı olduqca artıb. "Allytta" əmlak şirkətinin baş meneceri Neşe Cenkins çoxlu sayda türk iş adamının qiymətlərin müvəqqəti azalmasından istifadə edərək əmlak sahəsinə sərmayə qoyduğunu və ümumilikdə, son 2 ildə türk sərmayədarlarının sayının 297% yüksəldiyini bildirib.

Azərbaycan, Çin, Yaponiya, Zimbabve də daxil olmaqla 18 xarici ölkənin vətəndaşları tərəfindən alınıb.

"Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı Natiq Cəfəri bildirib ki, Londonda daşınmaz əmlak alan azərbaycanlılar daha

əmlakı açıq şəkildə ictimaiyyətə elan edə bilirlər".

"Yeni Müsavat" bu vaxta qədər Londonda əmlak alan məmur ailələri ilə bağlı çoxsaylı yazılar dərc edib. Bu ilin may ayında Londonda əmlak almaqla bağlı daha çox sabiq

İsmayıl bəy Qaspiralını düşünərkən...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Böyük tarixi hadisələr, sıçrayışlar ərəfəsində tarix özü böyük oğullar yetişdirir. Ona görə də aralıq zaman intervallarında, necə deyər, durğunluq dövrlərində belələrinin olmamasına təəccüblənmək lazım gəlmir.

Daha diqqətlə baxanda isə görürsən ki, hər anın, hər bir zaman intervalının öz məntiqi var və o, bütün nəsillər üçün missiya tapa bilir - axı böyük tarixi dövrlər də elə-belə yetişmir, onları da yaxınlaşdırın və gündəmə gətirən kişiler olur.

İsmayıl bəy Qaspiralı belə kişilərdən idi. Təsəvvür edin, rus imperiyasında, hətta ondan kənarda yaşayan müsəlman xalqlarının milli oyanışı və özünüdərk bu adamdan, onun "Tercüman" qəzetindən başladı.

İndi bunu demək, yada salmaq hətta bir az artıq da görünür, çünki hamıya bəlli məsələdir, indi insanlar çox şey bilirlər. Üstəlik, bu sətirləri yazan vaxt Türkiyədə böyük toplantı keçirildi və bildiyimə görə, elə onun da şüarı İsmayıl bəy Qaspiralından götürülmüşdü: " Fikirde birlik, sözdə birlik, işdə birlik!".

Gəl, sözümdə deyil. Bizim hədəflərimiz çoxdur və hərə imkanı daxilində onun bir tərəfini aktuallaşdırmağa çalışır ki, bu, özü də böyük işdir.

Bizi isə illərdir ki, müsəlman dünyasındakı dramatik proseslər narahat edir - bu, coğrafiya baxımından da, etnik baxımdan da türk dünyasından daha geniş arealı əhatə edən bir problemdir.

Müsəlman dünyasında nələr baş verir - hamınıza detallarımdək kifayət qədər bəlli məsələdir. Düşünürsən ki, ecəba, doğrudanmı, dünyanın belə böyük bir seqmentində dini radikalardan qeyriləri, əlində "Kalaşnikov" və ya qumbara deyil, kitab tutan insanlar yoxdurmu?..

Əlbəttə, var. Ola bilməz ki, heç olmasın. Amma bu insanlar arasında hansısa rabitə yoxdur. Halbuki ilk baxışda gülməli səslənsə də, "Dünyanın müsəlman demokratları, birləşin!" şüarı tamam gülcünc çağırış da deyil. Bilirsiniz, hər şeyi geosiyasi və geoiqtisadi nüanslarla izah etmək cəhdlərində bir azacıq məsuliyyətdən qaçmaq istəyi də var.

Heç də bütün məsələlər Kremlin və Ağ Evin gizli otaqlarında həll olunmur, müsəlmanlarla bağlı ssenarilər heç də tamam kənarlarda cızılmır, sadəcə, bizim passivliyimiz, biganəliyimiz, etinasızlığımız və əlbəttə ki, təcrübəsizliyimiz belə ssenariləri həlledici amilə, müsəlman bacı və qardaşlarımızı isə məcburi köçkünlərə və qaçqınlara çevirir...

Niyə Suriyada bu hadisələr baş verir? Niyə Liviyada və ya Misirdə hər şey tərsinə oldu? Niyə Misir prezidenti əs-Sisi deyir ki, yaxın iyirmi ildə Misirdə demokratiya mümkün deyil?

O, bunun nəyin əsasında iddia edir? Bəlkə misirlilərin demokratiya potensialını ölçmək üçün tərəzisi-cihazı var? Niyə cəmi dünya xalqları demokratik quruluşlarda yaşadıkları halda müsəlmanların hələ buna "hazır olmadığı" məlum olur?

Görən, Misir əs-Sisi, Hüsnü Mübarək deməkdir, yoxsa Məhfuz və yaxud da Əhməd Zeveyl? Bir daha deyək ki, İsmayıl Qaspiralı öz işinə başlayanda müsəlman dünyasında gerilik, ümumiyyətlə, kəllə - çarxa vururdu, hamı düşünürdü ki, rusların özlərinin rəzalət, savadsızlıq içində yaşadığı dövrdə bu adam hansı ağılla rus imperiyasının müsəlmanlarını, türk xalqlarını maarifləndirmək eşqinə düşüb? Məgər bundan da ümitsiz mübarizə düşünmək mümkündürmü? Amma o, işini davam etdirdi. Tədricən yanında Qafqaz türkləri, Mərkəzi Asiya və Sibir türkləri peyda oldu, başqırd və tatar milli liderləri yetişdi...

Bəlkə müsəlman dünyasına da tətbiqən belə prosesə ehtiyac var. Biz özümü nə qədər desək ki, islam sülh, barış və tərəqqi dinidir, bunun əksini sübut etmək istəyənlərin işi daha uğurla gedir, onların təbliğatına dünyada daha çox adam inanır, çünki realıq, bizim ölkələrin siyasi və ya sosial göstəriciləri buna rəvac verir.

Həm də radikalizm və ekstremizm kimi tendensiyalar daha tez yayıla bilər, onlar müxtəlif siyasi və geosiyasi motivlərdən daha tez maliyyə və başqa dəstək tapa bilirlər. Məgər kimsə üçün sirdirmə ki, dünyada indi at oynadan radikal qrupların çoxu vaxtilə məhz Qərbin məktəblərini keçib?

Durub desən ki, mən müsəlman qardaşlarıma demokratiya, seçki, parlamentarizm və ya konstitusiyaya, hüquq öyrətmək istəyirəm, bir qəpik pul verən tapılmayacaq. Amma bundan qətiyyətləndirilməməliyik. Həmişə çəkdiyimiz misal burada bir daha çəkərdik: Amerika demokratiyası yaranan zaman buna dəstək verəcək hansısa beynəlxalq institut, hətta dövlət yox idi. Amma onlar bunu edə bildilər. Əslində çox ölkələrin, hətta öz təcrübəmiz göstərir ki, demokratiyanın ixrac edilməsi haqda söhbətlər tamam cəfəngiyatdır: demokratiya ya daxili resursların əsasında bərqərar ola bilər, ya da olmur...

Londonda milyonluq əmlak alan azərbaycanlılar...

Oliqarxlar niyə mülk almaq üçün bu şəhəri seçir; ekspert: "Londonun daşınmaz əmlak bazarında əsas oyunçular azərbaycanlı məmurlar və onların ailələridir"

Cenkins "Son 5 ildə 85 mindən artıq Türkiyə vətəndaşının Londonda ev aldığı təxmin edirik. Bundan əlavə, rəsmi statistikaya əsasən, bu müddət ərzində 17 min türkiyəli İngiltərəyə köçüb" deyib.

Londonda daşınmaz əmlakın 375-400 min funt sterlinqdən başladığını, amma bu qiymətə, sadəcə, 1+1 tipli mənzilin alına biliniyini qeyd edən Cenkins türklərin əsasən Londona gedib-gələndə qalmaq üçün 2+1 otaqlı mənzillər aldığı və bəzilərinin də övladlarının təhsili üçün buradan əmlak əldə etdiklərini söyləyib. O bildirib ki, türklər Londonda evlərə orta statistik göstərici üzrə 1 milyon funt sterlinq pul ayırırlar.

"Bundan aşağısını da görmüşük, yüksəyini də, amma orta statistik qiymət 1 milyon funt sterlinqdır" deyər Cenkins bildirib. Və əlavə edib ki, türkiyəlilər Londonda ən çox Çelsi bölgəsindən əmlak almağa üstünlük verirlər.

O deyib ki, bu günə qədər türklər arasında ən yüksək qiymətə əmlak alan şəxs 140 milyon funt sterlinq ödəyən bir Azərbaycan vətəndaşı olub.

Hələ 2014-cü ildə "Exo" qəzetinə müsahibəsində iqtisadçı Vüqar Bayramov bildirib ki, Londonda ev almaq dəb olduğundan varlı azərbaycanlılar da Britaniya paytaxtında ev sahibi olmağa can atırlar. Ekspertin fikrincə, Londonda ev almaq iqtisadi baxımdan da əlverişlidir. Çünki hətta 2008-2009-cu illərdəki böhran dönməsində də Böyük Britaniya paytaxtında daşınmaz mülkiyyətin qiyməti sabit qalıb.

MDB ölkələrindən Londonda ən çox ev alan Ukrayna sakinləridir. "The Teleg-

raph" qəzetinin yazdığına görə, Rusiya vətəndaşları ikinci sırada gedirlər. Üçüncü, dördüncü və beşinci yerdə Qazaxstan, Azərbaycan və Gürcüstan vətəndaşlarıdır.

2017-ci ildə xəbər yayıldı ki, Böyük Britaniya hökuməti korrupsiya ilə mübarizə çərçivəsində dünyada ilk dəfə olaraq oliqarxların daşınmaz əmlakının xüsusi reyestrini yaradır.

Bildirilirdi ki, Londonda mənzil alan oliqarxlar və xarici məmurlar onları əsasən Britaniyanın Virgin adalarında qeydiyyatdan keçmiş hansısa offşor şirkətlərin adlarına rəsmiləşdirirlər.

Məlumatlara görə, Londonun elit "The London City Island" yaşayış kompleksindəki çoxmərtəbəli binalardakı mənzillərin sahiblərinin əksəriyyəti xaricilərdir. Məsələn, yaşayış kompleksindəki istifadəyə verilən 29 mərtəbəli, 289 mənzilli binada mənzillərin cəmi ikisi Böyük Britaniya vətəndaşına məxsusdur. Bu binadakı qalan mənzillər

çox məmurlar və onların övladlarıdır:

"Londonda daşınmaz əmlak almaq yatırım hesab olunur. Çünki dünyadakı hesablamalara görə, təxminən hər il Londonda əmlakın qiyməti 5-7 faiz bahalaşır. Artıq 30 ilə yaxındır ki, bu trend mövcuddur. Yeni hər il əmlakın qiyməti ən azı 5-7 faiz bahalaşır və bu da yatırım kimi çox vacib məsələdir. Ona görə də insanlarda oradan əmlak almağa maraq artır. Azərbaycanlılardan da Londonda daşınmaz əmlak alanların böyük əksəriyyəti məmurlardır. Çünki bizdə çox təəssüf ki, rəsmi milyonçular yoxdur. Rəsmi milyonçu yoxdur ki, rəsmi qazandıqı vəsait hesabına da Londonda daşınmaz əmlak aldığı alın açıqlığı ilə elan etsin. Belə bir məlumata rast gəlinmir. Ona görə də Londonun daşınmaz əmlak bazarında əsas oyunçular azərbaycanlı məmurlar və onların ailələridir. Dünyada isə Londonun daşınmaz əmlak alanları rəsmi milyonçulardır və onlar aldıkları

nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun adı hallanırdı. A.Məmmədovun manat ekvivalentində təxminən 25 milyon xərcləməklə Böyük Britaniya vətəndaşlığı aldığı iddia olunurdu. Prezident seçkilərindən sonra postunu itirən kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədovun oğlu Asif Əsədovun da Londonda yaşaması ilə bağlı məlumatlar var. Yada salmaq ki, 2017-ci ildə Asif Əsədov London küçələrində Az 90 HO 505 dövlət nömrə nişanlı "Porsche" ilə "avtoşluq" etməsi əks olunan video ilə gündəmə gəlmişdi.

Dövlət Dəmir Yolu İdarəsinin sabiq rəisi Arif Əsgərovun oğlu Elnar Əsgəradənin də adı Londonda qalmaqalla hallanırdı. O, orada təhsil aldığı vaxt öz yerinə başqa bir şəxsi imtahanla göndərib, əvəzində isə həmin şəxsə hər imtahan üçün 2 min funt-sterlinq ödəmişdi. Bu barədə "The Yorkshir Post" və "The Daily Mail" də yazmışdılar...

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Milli ideologiya

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

“İnsanı ən yaxşı qoruyan qiymətli daş bəzən yerdən götürdüyün daş olur”

(afyozizm)

Deyir, məmləkətin müstəqilliyinə səs vermiş deputat ehtiyac içində ölübmüş. Yataqxanada yaşayırmış. Dərman pulunu güc-bəla tapırmış. Deputatlar üçün nəzərdə tutulan yüksək dərəcəli pensiyasını da axıracan dirəşib buna verməyiblər. Həmin pensiyayı istiqlalçı deputata verməmək uğrunda gərgin savaşa, müqəddəs mübarizədə yerli deputatxananın hüquq şöbəsinin bir neçə əməkdaşı, həmçinin sos-müdafiə nazirliyinin, sos-müdafiə fondunun rəhbərləri şəhidlik zirvəsinə ucalmışlar.

Vay-vay... Gör dünyada nə cür ölkələr vardır. Nə yaxşı biz beləsində yaşamırıq. Hələ deyir, elə dövlətlər var, orada müstəqilliyin əleyhinə səs verənlərə sonradan “İstiqlal” ordeni yapışdırıblar, ən hörmətli işlərdə, ən yağlı pulları alaraq yaşayırlar. Bu məqamda şair yaxşı demişdir:

“Sevməyim məni bədbəxt etdi,
Bilmədim ağılım necə itdi,
Unutdun nə tez sən, insafsız,
Əlimdən cavanlığım getdi”.

Vallah. Çətin söhbətdir. Dünyada o qədər ermənipərəst, qara qüvvə, düşmən dəyirmanına su axıdan var ki, heç bilmirsən harada yaşayasan, necə rahatlıq tapasan. Adam var gedir bazardan qızıl təşt alır, ancaq sonradan içinə qan qusur. Ağac əkirsən meyvəsini yeyəsən, hardansa mənasızın biri çıxır, səni elə o ağacın budağından asır. Hələ quyu... Bu lap dəhşətdir. Quyu qazırsan, əhalinin içməli su ilə təchizatını yaxşılaşdırmaq, ölkəmizdə sosializm quruculuğuna töhfə vermək fikrinə düşürsən, bir də görürsən, o quyunun dibindəsən, çünki axmağın biri səni arxadan itələyibdir. Hələ həyasızcasına gedir kitaba-zada guya ağıllı söz yazır: “Özgəyə quyu qazan özü düşər”. Olmadı ki. Quyu qazmayaq, el üçün ağılamayaq, yaxşılığa yamanlıq eləməyək... Çox çətinidir. Bu məsələlər üzrə dövlət komissiyası yaratmağın vaxtıdır.

O cümlədən Bakıda bəzi hotellərin zəhmətkeşlərimizə mənfi münasibətinə son qoyulmalıdır. Deyir hotelə hər cür it-qurd öz sevgilisi ilə təşrif buyura bilermiş, yalnız azərbaycanlılar gerek girişdə oturan xiyara (*bağışlayın, çox əsəbləşdim - milli məsələlərdə dözümsüzəm, Sərkisyanın küçüklə kollajını da mən hazırlayıb yaymışam, biləsiniz*) özünün nikah kağızını təqdim eləsin. Sübut eləməlisən ki, bu yanında apardığın arvad həqiqətən sənin arvadındır.

Əslində burada bir məsələ var ki, bizim hotellərin demək olar hamısının otaqlarına gizli kamera qoyublar, qabaqki illərdə biz bu temada xeyli müxalifətçinin, jurnalistin-zadın kinolarını izləmişik. Yəni xaricdə camaat jurnalistin yazısını görürsə, biz hər şeyini görmüş camaatq, türkün məsəli (buna görə respublika ictimaiyyəti adından dərin minnətdarlığımızı bildiririk, çünki yenə xaricdə bu cür kinoları pullu kanallarda, abunə-zad yoluyla izləmək olurmuş. Düzü, burasını tam dəqiq bilmirəm, oxucular yanlış anlamasın).

Sözümün canı odur ki, öz arvadınla hotelə getdin, ya özge arvadla, bunun bizim qonaqpərvərlik siyasətimizdə elə bir fərqi yoxdur. Onsuz hamının müvafiq çəkilişləri müvafiq orqanların əlində olur. Bəs o zaman pasportda nikah möhürünü tələb eləməyin əhəmiyyəti nədir? Niyə bu hotellərin personalı, müdiriyyəti azərbaycanlıları Amerikada 60-cı illərin zəncisi sifətində görürlər? Bəs qorxmursunuz bir gün bunların da sırasından “barak obama” çıxar?

Sonda hamınızı dərin nifrətinizi bildirməyə, o cümlədən ətrafında sıx birləşməyə dəvət edirəm. Fərqi yoxdur nəyə nifrət, fərqi yoxdur kimin ətrafında. Əsas odur milli birlik olsun! Milli birliyimiz, milli ideologiyamız olsa, hotellərə sərbəst girecəyik. Ondan sonrası asandır. Bu dəqiqə bizim əsas problemimiz milli ideologiyamızın yoxluğuudur.

Ermənistanında son baş verən qalmaqal hadisələr, xüsusən də sabiq prezident Robert Köçəryanın həbsi, “Rus NATO-su” sayılan KTMT baş katibi Yuri Xaçaturovun isə girov müqabilində müvəqqəti azad edilməsi (üzərində ittiham qalır) yeni bir situasiya yaradıb. Söhbət hər şeydən öncə İrəvan-Moskva münasibətlərində yaşanan kritik gəlişmələrdən və gözləntilərdən gedir.

Məsələ ondadır ki, həm R.Köçəryan, həm də general Y.Xaçaturov Rusiyaya sadıq adamlardır və daim Kremlin Ermənistanla bağlı maraqlarını gözləyiblər, faktiki olaraq, bu maraqların ötürücüləri olublar, Moskvağa heç vaxt asi olmayıblar. İndi isə belə rəy yaranır ki, yeni qərbyönlü baş nazir Nikol Paşinyan üçün Rusiya artıq əvvəlki dəyərde və çəkiddə deyil - sözdə o, ayrı “hava” çalsa da.

*****

Situasiyanın intriqalılığı da elə bundan ibarətdir. Yeni doğrudanmı Paşinyan “Ermənistanında təmizlik və qayda-qanun yaratmaq” adı ilə Rusiyanın ayağını tapdamağa belə hazırdır? O zaman bunun bədelini hesablayıbmi?

Elə təkcə KTMT baş katibi Yuri Xaçaturova qarşı ağır ittihamın irəli sürülməsi (*Ermənistanında konstitusiyaya quruluşunu devirməyə cəhd*) artıq Moskvada qıcıq yaradıb. Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun məsələ ilə bağlı erməni həmkarı Zoqrab Mnatsakanyanla son telefon danışığı bunun işartısı sayıla bilər. Lavrov diplomatik tonda da olsa, KTMT-nin baş katibinin istintaqa cəlb olunmasına etiraz bildirib - təbii ki, Putinin adından.

Hər necə olmasa, “Rus NATO-su” Kremlin layihəsidir və onun baş katibinin Moskva ilə məsləhətləşmədən, qəfil-dən ağır cinayətdə suçlamaq bu qurumun imicinə zərbdır. Yeni İrəvan ən azından Xaçaturovu geri çağıraraq, yerinə başqa şəxs təyin olunandan sonra da ona qarşı hüquqi proseduru başlada bilər. Göründüyü kimi, Paşinyan buna lüzum görməyib və Rusiya qarşı sanki özünün müstəqil, sərbəst olduğunu göstərmək istəyib. Kime, hansı ünvanı göstərmək istəyib - Qərbəmi? Yəqin ki. O zaman məntiqlə gerek qarşılıqlı da hazır ola.

*****

Paşinyan hökumətinə yaxın KİV-lərdə bu xüsusda gedən şərhələrdən aydın olur ki, Ermənistanın “xalq baş naziri”, deyəsən, belə addımlara Kremlin nəbzini tutmaq üçün, bilə-bilə gedir. Ancaq Putini “biləyini” tutmaq istəyinin özü belə riskli işdir.

İrəvan “nazik buz” üstədə

oynayıp - Moskvadan son hədə

Ermənistan hökumətinin Rusiyaya qarşı de-marşları davam edir - kritik gəlişmə; Kremlin işğalçı ölkəyə qarşı “qamçı və kökə” siyasəti yeni biçimdə; rusiyalı politoloq: “Paşinyan Ermənistanı oyuna salıb...”

“Belə görünür ki, Moskva hansısa proses hazırlayıp və bundan ötrü lazımı informasiya fonu yaradır. Hadisələr məhz bu məcrada inkişaf etməyə başlayıb”. “Yeni Müsavat”ın məlumatına görə, belə bir narahatlıq erməni siyasi icmalçı Sərkis Arsrününin 1 in.am saytında getmiş “Kremlin kəskin reaksiyası: Moskva Köçəryanın həbsini “həzm edə” bilmir” sərlovhəli şərh yazısında yer alıb.

Məqalədə deyilir: “Sergey Lavrov bildirib ki, KTMT-nin qaydalarına uyğun olaraq, məhz erməni tərəfi rəsmi qaydada öz vətəndaşının KTMT baş katibi postundan geri çağırılması prosuduruna təşəbbüs etməlidir. Moskva belə bir prosedur iradını diplomati kanallara da çatdırı bilər (*İrəvan isə bunun əksi olan prosedur təklif eləmişdi ki, prosedura KTMT üzvləri özləri başlasın - "YM"*). Amma Moskvada Ermənistanın yeni hökumətini açıq şəkildə aşağılamağı üstün tutdular, İrəvanı qeyri-peşəkarlıqda suçladılar. Çətin ki, bu, sırf Xaçaturovun personası və ya KTMT baş katibi mövzusu ilə əlaqəli olsun. Hər şeydən göründüyü kimi, Moskva 1 mart işi ilə bağlı Ermənistanında yaşanan kəskin dönüşdən, o sırada ona sadıq olmuş Robert Köçəryanın həbsindən, Rusiya memuru sayılan, Kremlin bü-

tün göstərişlərini mütəcəsinə yerinə yetirən KTMT baş katibinin təqib olunmasından məmnun deyil, buna dözə bilmir”.

Arsruniyə görə, Rusiyanın kəskin reaksiyasının qayəsində bu durur: “Və demək olar, heç bir şübhə yoxdur ki, bütün bunlar hansısa prosesin başlanğıcıdır. Kreml yenə özünün ənənəvi “qamçı və kökə” siyasətindən istifadə edib, Ermənistan hökumətinə müxtəlif bazarlıqlar təklif edəcək. Onu da istisna eləmir ki, İrəvanı təklif edəcəyi yeni baş katibin personası ilə bağlı konsensus əldə olunmaya bilər: Moskvada belə hesab edə bilərlər ki, Ermənistanın yeni hökumətinin nümayəndəsi Kremlə tabe olan integrasiya strukturunda cari idarəçilik üçün yaramır, çünki “yaddır”.

*****

Yuxarıdakı qeydlərdən də hasil olan qənaət budur ki, Moskva-İrəvan münasibətlərində keyfiyyətə yeni bir mərhələ başlayır. Bu mərhələ çətin ki, Nikol Paşinyan hökumətinə hansısa uğur gətirsin. Hər halda, bölgədə, Ermənistan ətrafında mövcud olan gəosiyasi şərtlər bunu istisna edir. Rusiyalı analitiklərin xəbərdarlıqlarını da bu xüsusda təsadüfi saymaq olmaz.

“İrəvan bir tərəfdə Avropa Birliyi, NATO, ABŞ, digər tərəfdə isə Rusiya olmaqla iki

güc mərkəzi arasında manevr eləməyə, olduqca nazik bir “buz” üstündən keçməyə çalışır”. “Yeni Müsavat”ın məlumatına görə, bunu Qafqaz üzrə tanınmış rusiyalı ekspert və politoloq Andrey Yefifantsev “Vestnik Kavkaz” portalına deyib.

Onun sözlərinə görə, Ermənistanı bu oyuna baş nazir Nikol Paşinyan salıb. “Lakin Paşinyanın oyunu hələ ki alınmır. Əgər Ermənistanında desəydilər ki, onlar Cənubi Qafqazda anti-Rusiya forpostudur, yəqin ki, o zaman münasibət ayrı olardı və İrəvan üçün itkilər də böyük olardı”, - deyər rusiyalı ekspert əlavə edib.

Ancaq baş nazir Paşinyan Qərbdən hansısa real dəstəyi almaq üçün Rusiyaya qarşı de-marş siyasətini davam etdirmək zorundadır. Əks halda, hakimiyyətdən devirdiyi Serj Sərkisyanın köhnə kursuna qayıtmalı olacaq. Bu isə ondan, komandasından ötrü siyasi intihar deməkdir. Görək, Paşinyan nazik “buz” üstədə nə qədər duruş gətirəcək.

Bir şey dəqiqdir ki, - bunu rusiyalı politoloqların xəbərdarlıqlarından da görmək olar, - Moskva İrəvana qarşı qamçı siyasətini sərbəstləşdirməyə hazırlaşır. Çünki proseslər artıq “qırmızı xətt”ə yaxınlaşıb...

□ Siyasət şöbəsi, “Yeni Müsavat”

Qərb mediası İran və ABŞ arasında mümkün qarşılıqlı bazarında baş verə biləcək barədə yazır. Məsələ ondadır ki, ABŞ və İran rəhbərliyi arasında qarşılıqlı ittihamlar və savaşa təhdidləri artmaqdadır. ABŞ-ın İrana zərbələr endirməsi, embargo vasitəsilə İran neftinin satışına maneə yaradılması cəhdi Tehrandan onsuz da çətin durumda olan iqtisadi vəziyyəti daha da ağırlaşdırır.

boğazıdır.

İran məhz Hörmüz boğazında dəniz yolunu bağlamaqla hədələyir. Bəzi iddialara görə, İran ordusunun boğazlarla bağlı xüsusi planı mövcuddur. Bu plana əsasən, Hörmüz boğası ərazisində batan bir və ya bir neçə gəmi boğazın bağlanması üçün səbəb ola bilər. Bundan başqa, SEPAH boğazı keçidə qapatmaq üçün sürətli kiçik katerlər, qurudan quraşdırılıb dəniz nəqliyyatını hə-

boğazından keçir.

ABŞ Enerji Müşavirliyinin məlumatına görə, 2016-cı ildə hər gün 18,5 milyon barel neft Hörmüz boğazından keçib. Bu da bir öncəki ilə müqayisədə 9 faiz artım deməkdir. Dünyada hər il dəniz yolu ilə neft və maye yanacaq 30 faizi bu boğazdan keçərək dünya bazarına çıxarılır. Sadalanan ölkələrlə yanaşı Qətər sıxılmış qazın (LNG) demək olar ki, hamısını Hörmüz boğazından daşıyaraq

yanın əsas ticarət yollarından birinin keçididir.

Aralıq dənizinə çıxan bütün tankerlər, o cümlədən böyük həcmdə neft-qaz yükləri Bab əl-Məndəb boğazından keçir. 32 kilometr uzunluğunda olan boğazın bir tərəfində Yəmən, digər tərəfində isə Somali sahilləri - Cibuti yerləşir. Strateji olaraq boğazda əsas önəm daşıyan Perim adası Yəmənə məxsusdur. Uzaq Şərqi, Cənub-Şərqi Asiya ölkələri,

Ayının yüz oyunu - yoxsa bura hara, "Jara" hara?

Xalid KAZIMLI

"Jara" təkə musiqi şənliyi deyil, bu, siyasi motivli tədbirdir. Hər kəs bunu belə bilsin.

İndilikdə biz dövlət olaraq "Jara" kimi tədbirlərə qarşı çıxa bilmirik, bu, açıq-aşkar Moskvağa qarşı çıxmaq, onunla atı daşığa sürmək demək olardı.

Ona görə də yola verməyə məcburuq, özümüzü elə göstərməliyik ki, sanki musiqi karnavalının ölkəmizdə keçirilməsindən çox məmnunuq.

Fikir verirsinizsə, bu musiqi tədbirinə Rusiya tərəfinin diqqəti Azərbaycan tərəfininkindən daha çoxdur. Tədbirə hətta yüksək mənəbli rus məmurları da qatılmışdı.

Elə iştirakçıların tərkibi də göstərir ki, bu, Rusiyanın musiqi festivalıdır, sadəcə, məkan olaraq Azərbaycan seçilib.

Məsələnin mahiyyəti çox sadədir. Kreml 2015 il əvvəl girdiyi Azərbaycandan sakitcə, tam olaraq, bütün şələ-külesini götürərək çıxmaq istəmir.

Bu gözde görülən təkə Azərbaycan deyil. Keçmiş SSRİ-yə, çar Rusiyasına daxil olan bütün ölkələrə qarşı eyni siyasət yürüdülür.

Moskva bu ölkələrdə mütləq öz təsirini saxlamaq üçün nələrsə əl atır.

Rusiyadan tamamilə qopmuş kimi görünən Latviyada belə Kreml rus icmasının gücləndirilməsi, hərtərəfli dəstəklənməsi yolu ilə bu Baltikyanı ölkədə rıçaq əldə etmək istəyir.

Qazaxıstanın durumu ortadadır, onun Ukraynaya çevrilməsi, ərazisinin şimal hissəsində separatizm hərəkatı başlandırılması Kremlin düymə basmasına bağlıdır.

Ermənistan, dəfələrlə yazdığımız kimi, Rusiyanın Həştərxan vilayətindən çox da fərqli statusa malik deyil. Rusiya bu ölkədə köklü-köməcli oturub.

Gürcüstan 10 il əvvəl Rusiyanın tərş şapalağının acısını hələ də unutmayıb və 10 il əvvəlki müharibədən sonra Rusiya nə qədər çalışsa da, bu ölkə ilə münasibətini düzəldə bilmir, amma əl də çəkmir, ümidlə gələcəyə baxır.

Moldova Pridnestrovye zənciri ilə ayağından çidarılanmış durumdadır, Rusiyadan uzaqlaşsa, qardaşı Rumıniya ilə çulğaşa bilmir.

Belarusun zətən gedəcək yeri yoxdur, arada müstəqillik eşqi qabarsa da, iqtisadi planda boğulmaya məruz qalan kimi ram olur, "ən böyük Moskva, başqa böyük yox" devzinə qayıdır.

Ukraynanın bir yarısı rus işğalındadır, amma Moskva bununla qane olmaq istəmir, fikri ölkəni tam ələ keçirmək, orada ruspərəst bir marionetka hakimiyyət bərqərar etməkdir.

Düzdür, Rusiyanın Azərbaycanda hərbi bazaları, əsgəri yoxdur, amma təsir agentləri, eləcə də heç nəyə baxmayaraq, Rusiyaya rəğbət bəsləyən rusedillilər kontingenti var.

Kreml bütün bu ölkələrə, diyarlara özünün arxa bağçası kimi baxır. Bu xüsusda Moskvanın qənaəti 100 il əvvəl necəydisə, indi də elədir.

Sadəcə, tarixi realıq, xalqların özünüdərk səviyyəsi, milli dövlətçiliyin üstünlüklərinin faydasını görmələri indilikdə imkan vermir ki, bütün bu ölkələri silah gücünə, qabarcasına işğal edib Rusiyanın tərkibinə qatsınlar, yeni bir unitar dövlət yaratsınlar.

Amma niyyət odur. O tarixi an gələndə qədər qonşu və keçmiş müstəmləkələrdə mövcudluğu qorumaq lazımdır. Bundan ötrü aborigen əhəlinin yadından çıxmaq, ona hər zaman rus faktorunu xatırlatmaq gerəkdir.

O gün yazıçı Əli Əkbər də yazmışdı, ölkəmizdə rus dilinin təsir dairəsi xeyli azalsa da, bu dil Moskvanın təsiri ilə ingilis dilinə və Türkiyə türkcəsinə şiddətlə müqavimət göstərir.

Son illərdə azərbaycanlıların yenidən öz övladlarını məktəblərdə kütləvi halda rus bölməsinə yönəltmələri də müşahidə olunur və bu, təsadüfi deyil. Bu ortami təşkil edənlər, valideynlərdə bu qənaətdə gətirənlər var.

"Jara" festivalına bu prizmadan yanaşmaq lazımdır. Bu, Rusiyaya meyilli olan, ona rəğbət bəsləyən kontingentin bir arada tutulmasına xidmət edir. Onlar bu minvalla özlerini rus mədəniyyətindən qopmuş hiss etməli, televizorlarının antenini Moskvağa yönəldir, eynən bu dövlətin siyasi, mədəni gündəmini izləyirlər.

Ona görə də bundan sonra da Rusiyanın ölkəmizdə bənzər tədbirlər keçirməsinə təəccüblənmək yersizdir. İri dövlətlər Azərbaycan kimi kiçik dövlətləri öz təsir dairələrində saxlamaq üçün yüz oyun fikirləşirlər.

İrannın Amerikaya qarşı silahı - dəniz boğazları

Tehranın böyük savaşa zamanı Hörmüz və Bab əl-Məndəb boğazlarını bağlaması nə ilə nəticələndirə bilər?

İran rəhbərliyi isə bəyan edib ki, ABŞ Tehranın neft satışına mane olacağı təqdirdə regionda neft satışı dayanacaq. İran ali dini lideri Ayətullah Əli Xaməneyi bəyan edib ki, əgər İranın neft ixracatına maneələr olarsa, regionda heç bir ölkə neft sata bilməyəcək. Oxşar bəyanatı İran prezidenti Həsən Ruhani də bəyan edib. İran generaları isə daha konkret danışıqlar, hədəfdə Hörmüz və İranın əli çatan digər enerji ixrac xətləridir.

Fransanın "Figaro" jurnalı yazıb ki, İran rəhbərliyinin neft ixracını təhdid edən açıqlaması ciddi qəbul olunmalıdır, çünki bu, İran üçün böyük bir kartdır. Hörmüz boğazı bağlanarsa, dünya bazarında neftin qiyməti bu günə qədər olmadığı səviyyəyə yüksələ bilər. Hətta jurnalın iddiasına görə, 200 dollara çata bilər. Bu zaman Fars körfəzindən neft ixracatı həyata keçirən İraq, Küveyt, BƏƏ və Səudiyyə Ərəbistanı kimi ölkələr ən çox zərər görə bilər. Amerika, Asiya və Avropa bazarı neft qıtlığı yaşaya bilər.

Oman körfəzi ilə Fars körfəzi arasında yerləşən Hörmüz boğazının eni 54, bəzi iddialara görə, 39 km-dir. Boğazın şimal sahilində İran, cənubunda isə Oman yerləşir. Hörmüz boğazı Fars körfəzini Oman dənizi və Hind okeanını birləşdirir. Bəsre körfəzinin uzunluğu 805 km, ən geniş hissəsi isə 280 km-dir. Orta dərinliyi 40-50 metr olan körfəzin ən dərin yeri 100 metr dərinliyi olan Hörmüz

dəfə alan raketlər və digər artilleriya qüvvələrinə sahibdir. Həmçinin başqa boğazın minalanması planı da var.

Bu səbəbdən Hörmüz boğazı dünyanın ən həssas boğazı hesab olunur. İran-İraq və 1991-ci il Körfəz savaşının əsas hədəflərindən biri də məhz Hörmüz boğazına sahiblənmək olub. Hazırda dünyanın ən əhəmiyyətli enerji daşınması nöqtəsi hesab olunur.

Hörmüzün gücü

Körfəz ölkələrində ixrac olunan neftin böyük faizi Hörmüz boğazından ixrac olunur. 2000-ci illərdə Hörmüz boğazından gündəlik olaraq 17 milyon barel neft daşınıb. Bu isə dənizdə daşınan neftin 35 faizi, ümumilikdə isə neft ticarətinin 20 faizi deməkdir. Hazırda isə Yaxın Şərqdə istehsal olunan neftin 40 faizi, yəni ABŞ, Avropa və Çinə göndərilən neftin yarısı Hörmüz

satır. Bu isə dünyada istehsal olunan sıxılmış qazın 2/3-si deməkdir.

Bundan başqa, Çin və Yaponiyadan Yaxın Şərqi ölkələrinə idxal olunan məhsulların 60 faizdən çoxu məhz bu boğazdan keçir. Bu rəqəmlər pula çevrildikdə böyük, hətta fantastik rəqəmlər alınır.

İrannın qismən nəzarət etdiyi digər mühüm bir enerji keçidi isə Bab əl-Məndəb boğazıdır. Doğrudur, Tehranın Qırmızı dənizdə hər hansı torpağı yoxdur. Ancaq Bab əl-Məndəb boğazında İranla müttəfiq əlaqələri olan husilər, yeni Yəmənə Ənsaruləh Hərəkatı var. Husilər isə dəfələrlə bəyan ediblər ki, boğazı qapatmağa hazırdılar. Bunun üçün husilərdə sahilə quraşdırılan və dəniz hədəflərini nişan alan raketlər mövcuddur. Bu raketlərlə husilər BƏƏ-nin və Səudiyyə Ərəbistanının gəmilərini vurub. Bab əl-Məndəb dün-

Avstraliya, Hindistan və Bəsre körfəzindən gələn yüklər dəniz vasitəsilə məhz Bab əl-Məndəb boğazından keçməklə Süveyş kanalı vasitəsilə Aralıq dənizinə çıxır. Ümumilikdə dünya ticarətinin 65 faizinin məhz bu boğazdan keçdiyi ehtimal olunur. Boğazda keçidin dayanandırılması dünya ticarətinə, yük daşımalarına və ən əsası neft qiymətlərinə ciddi şəkildə təsir edə bilər. Hətta bir qədər əvvəl Yəməndə husi üsyançıları boğaz kənarına raket batareyaları yerləşdirdiklərini və hərbi müdaxilə olacağı təqdirdə Bab əl-Məndəb boğazından keçən tankerləri vurmaqla hədələmişdilər. Əgər böyük müharibə olacaqsas heç şübhəsiz ki, hədəflərdən biri də Bab əl-Məndəb olacaq. İran rəhbərliyinin təhdidinə bu boğazın da daxil olduğunu demək olar.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Məsəvat"

İyulun 27-də Ermənistanın sabiq prezidenti Robert Köçeryanın 2 aylıq həbs edilməsi bir çox erməni dairələr, xüsusilə də "Qarabağ klanı"nın üzvləri üçün şok effekti yaratdı.

İrəvan şəhər məhkəməsi Ermənistanın keçmiş prezidentini 2008-ci ilin mart ayının 1-də etiraz aksiyasının dağıdılması işi üzrə həbs edib. Ancaq onun digər cinayətlərinin də ortaya qoyulacağı şübhə doğurmur. Köçeryanın vəkili Aram Orbelyan məhkəmənin həbs-qətimkan tədbiri barədə qərar çıxardığını deməklə kifayətlənib və əlavə şərh verməyib. Vəkilin sözlərinə görə, Köçeryan özü də məhkəmə qərarını şərh etməyib. Köçeryanın digər vəkili Ruben Saakyan isə deyib ki, Köçeryan məhkəmənin qərarını sakit qarşılayıb. Köçeryanın özü bundan əvvəl ittihamları qurama siyasi izlənmə hesab edib. Keçmiş prezidentin fikrincə, bu, növbədənəkar parlament seçkiləri ərəfəsində onun siyasi proseslərdə iştirakını məhdudlaşdırmaq istəyi ilə əlaqədar ola bilər.

Köçeryanın həbsi xüsusilə Respublikaçı və Daşnaksütun partiyalarında etiraza səbəb olub. Respublikaçılar Partiyası isə Ermənistanın eks-prezidenti Robert Köçeryanın həbsi məsələsini beynəlxalq arenaya çıxartmaq niyyətindədir. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə məlumatı partiyanın parlamentdəki fraksiyası yayıb. "Bu prosesin demokratiya, qanunun aliliyi və müstəqil məhkəmə sistemi ilə əlaqəsi yoxdur. Cinayət işi güclü şəkildə Ermənistanın daxili siyasi inkişafına mənfi təsir göstərir. Bu cür əsassız ittihamlarla ictimai parçalanma tendensiyaları güclənir", - deyə o bildirib.

Əslində həbs qərarının keçmiş prezident, "Qarabağ klanı"nın lideri Serj Sərkisyan barədə çıxarılacağı gözlənilirdi. Hətta S.Sərkisyanın ailə üzvləri, mühafizəçiləri ilə bağlı da araşdırmalar gedir, onların arasında həbs olunanlar da, girov qarşılığında zaminə buraxılanlar da var. Ancaq S.Sərkisyanın İtaliyaya qaçdığı barədə xəbər yayılıb. Qeyd edək ki, Köçeryan barəsində həbs qərarı veriləndən öncə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan ölkənin baş hərbi inspektorunun müavini, general-mayor Mikael Arzumanyanı vəzifəsindən azad edib. Ermənistanın digər sabiq prezidenti Serj Sərkisyanın qardaşı Aleksandr Sərkisyan və oğlu Ayk saxlanılıb. Sərkisyanın aqibəti isə belli deyil. O, hazırda ölkə xaricindədir və Ermənistanı qayıtmağa cəsarət eləmir.

Qarabağ müharibəsində azərbaycanlılara qarşı qəddarlığı ilə tanınmış general Manvel Qriqoryan da həbs edilmiş.

Serj Sərkisyanı Köçeryanın taleyi gözləyir - Paşinyan "Qarabağ klanı"nı məhv edir

Ermənistanın baş naziri parlament seçkiləri öncəsi cani rəqiblərinə qarşı savaşa elan edib; **hərbi ekspert: "Serj Sərkisyan Qarabağ klanının ən qəddarı və ən yaramazı olub, onunla bağlı çox maraqlı proseslər baş verəcək"**

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistanda həm daxilə, həm də ölkə xaricində vəziyyət çox mürəkkəbdir. Uzun illər yığılıb qalan problemlər, klanlararası mübarizə, qarabağlı ermənilərlə irəvanlı ermənilərin apardıqları mübarizə bu vəziyyətin daha da kritikləşməsinə gətirməliydi, necə ki gətirib: "Təcrübəsiz Paşinyan indi özü də çox ağır bir yükün altına girib. Həm ölkədə uzun illər hökmranlıq edən Sərkisyan-Köçeryan cütüyünün yaratdıqları mafioz dəstələri zərərsizləşdirmək, ölkə iqtisadiyyatını dirçəltmək üçün müxtəlif yollara baş vurmaq bu gün və yaxın aylarda daha da gərgin bir atmosferin yaranmasına gətirib çıxaracaq. Köçeryan uzun müddət de olmasa, cəmiyyətdən təcrid olunacaq və əlində yığıldığı varidatı alından sonra sərbəst buraxılacaq. Bu proses hələ bir neçə ay davam edəcək. Bu məsələnin Qarabağda hansısa aktiv döyüş əməliyyatlarının başlayacağına, mənəcə, heç bir təsiri olmayacaq. Ermənistanın özündə və separatçı qurumda da bəziləri yaxşı başa düşürlər ki, indi onlar üçün çox həssas bir dönmədir. Ona görə də çalışırlar ki, vəziyyət çox da

dərinləşməsin və pisləşməsin". **Ü.Cəfərov dedi ki, bu gün Ermənistanda əvvəlki dövrlərdə hökmranlıq etmiş ne Sərkisyan, nə də Köçeryana görə kimsə aktiv və geniş şəkildə etiraz etməyəcək:** "Sözsüz ki, narazılıqlar, aranı qatmaq cəhdləri olacaq. Amma bunun da perspektiv olmadığına görə, çox böyük ehtimalla ciddi narazılıq elementlərinin olması gözlənilən deyil. Bir sözlə, üzde bunlar bürüzə verməsələr də, faktiki, klanlararası mübarizə gedir və bu mübarizədə hələ çox başlar ağrıyacaq. Onlar əldə etdikləri külli miqdarda varidatı ya qaytarmalı olacaqlar, ya da aralarında elələri var ki, xaricdə xeyli yatırımlar ediblər, maliyyə vəsaitləri orada saxlanılır. Onlar da məsuliyyətə cəlb olunacaq. Hər halda, Ermənistanın daxilində baş verənlərin Qarabağ məsələsinin həlli istiqamətində nə müsbət, nə də mənfi təsiri gözlənilən deyil. Həm də hələ ermənilərin ağaları olan ruslar tam qərar verə bilmirlər ki, hadisələr necə inkişaf edəcək. İstənilən halda biz də diqqətli olmalıyıq ki, düşmən vəziyyətdən diqqəti yayındırmaq üçün kiçik miqyaslı təxribatlar və naxələliklər edə bilsinlər".

Hərbi ekspert Qarabağ canisi Sərkisyanla bağlı da gözləntilərini bölüşdü: "Serj Sərkisyan Qarabağ klanının ən qəddarı və ən yaramazı olub. Onunla bağlı yəqin ki, yaxın aylarda çox maraqlı proseslər baş verəcək. Sərkisyanın indiki baş nazir Nikol Paşinyana qarşı yekəxana və saymazyanaya görüşü yəqin ki, hamının yaxşı yadındadır. Faktiki, özünün toxunulmazlığına o qədər əmin olan yekəxana Sərkisyanı bu dəfə həm yaxın ətrafı, həm də daxili intuisiyası çox pis aldatdı. Onun həbsi belə tezliklə olmasa da yaxın aylarda ortaya çıxacaq bezi ciddi məsələlər onun da qandalları izolyasiya edilməsinə səbəb olacaqdır. Paşinyan gözəl anlayır ki, Serjin bayırda qalması onun üçün çox ciddi problemlərlə müşayiət olunacaq. Məhz buna görə də o, var-gücü ilə onu da yaxın aylarda neytrallaşdıracaq".

Bəs indiki situasiyada Azərbaycan Qarabağ canilərinin beynəlxalq səviyyədə mühakimə olunmasını tələb edə bilərmiz?

Ü.Cəfərov: "Bir qədər sərt olsa da deyəcəyəm ki, bizim hüquq-mühafizə orqanları nədənsə ölkə xaricində olan,

Azərbaycan dövlətinə və dövlətçiliyinə, xalqına qarşı açıq-aşkar cinayət törətmiş bir xeyli şəxsə, xüsusən də Serj Sərkisyanı qarşı çox ləng və dişsiz davranış sərgiləyiblər. Çoxdan bu canilər haqqında materiallar yekunlaşdırılıb beynəlxalq qurumlara təqdim edilməli idi. Təəssüflər olsun ki, bizim hərbi prokurorluq hələ də boş, mənasız söz yığınınından istifadə edərək faktları sadalamaqla, təkrarlamaqla məşğuldur. Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının illərlə edib bilmədiklərini, nə qədər qərribə səslənsə də, Ermənistan İstintaq İdarəsi qısa bir müddətə ortalığa qoyub. İllərdir "istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir kimi" qıçıq yaradan ifadələrdənsə, bax, belə nəticə olsa idi, hamımız çox sevinərdik. Ona görə ki, sərkisyanlar, köçeryanlar və digər irili-xırdalı "yan"lar Azərbaycan xalqına qarşı cinayətlərdə iştirak ediblər".

Milli Məclisin Xocalıdan seçilən deputatı Elman Məmmədov modern.az-a deyib ki, Robert Köçeryan, Serj Sərkisyan və klanın digər üzvləri hərbi cinayətkarlardır:

"Onlar Azərbaycan dövlətinə, xalqına, günahsız dinc

müsləmanlara qarşı qətlər törətmiş hərbi canilərdir və kimlərsə köməkliyi ilə Ermənistanda siyasi hakimiyyəti zəbt etmişdilər. O cümlədən erməni xalqına qarşı cinayətlər törədirdilər. Yəni bunlara insan da demək olmaz. Bu cinayətkar dəstə təkcə Azərbaycana deyil, eyni zamanda öz dövlətinə, mənsub olduğu xalqa qarşı sayısız-hesabsız cinayətlər törədiblər. Görün erməni xalqı, dövləti nə gündədirsə, 20 il müddətində hərbi canilər, kriminal aləmin adamları tərəfindən idarə ediləblər və bunu qəbul ediblər. Belə bir dövlətdən nə gözləmək olar?

Hələ Paşinyanın nə edəcəyi, nəticənin necə olacağı belli deyil. Yəni bu millət özünə ağıllı, təfəkkürlü, normal bir rəhbər seçə bilməyib. Bugünkü rəhbər də müəyyən qüvvələrin köməyi ilə meydan dalğasının üzərində hakimiyyətə gəlib,

hələ nə oyunlar çıxaracağı məlum deyil. Artıq özü və ətrafındakılar Azərbaycana qarşı sərəsəm bəyanatlar verməklə məşğuldurlar".

Deputat qeyd edib ki, erməni xalqı baş verənlərdən nəticə çıxarmalıdır:

"Cənab prezident İlham Əliyev də Ermənistandakı proseslərin axarı barədə danışıb. Əgər bundan sonra da yeni rəhbərlik özündən qabaqkıların yolu ilə getsə, işğalçılıq siyasəti ilə fəaliyyət göstərsə, onlar daha da pis günə düşəcəklər. Qoy Paşinyangillər özlərindən əvvəlkilərin hərəkətlərindən nəticə çıxarsınlar, bu mürdar xislətlərdən əl çəksinlər. Əks təqdirdə, Ermənistanda sakitlik olacağını düşünmürəm. Bu dövləti çox ciddi fəlakətlər gözləyir. Çünki Ermənistan cəmiyyətində Köçeryan-Sərkisyan komandasının kifayət qədər tərəfdarı var. Bunlara qarşı əməliyyatlar, yoxlamalar keçirilir, həbslər başlayıb. Yəqin onlar özlərini qorumaq üçün nəse etməyə cəhd edəcəklər. Bu da təbii ki, Ermənistan üçün ağır zərbə olacaq. Erməni xalqı yaşamağa nail olmaq üçün bunlardan nəticə çıxarmalıdır".

Ümumən Ermənistanın baş naziri parlament seçkiləri öncəsi cani rəqiblərinə qarşı savaşa elan edib. Əslində baş verənlər bizim marağımıza tam uyğundur. Azərbaycan ərazilərinin işğalında iştirak etmiş, qanlı hadisələrə rəhbərlik etmiş cinayətkarların öz ölkəsində cəzalandırılması ibrət dərside. Amma kaş ki, onlar Azərbaycan məhkəməsi və ya Beynəlxalq Məhkəmə qarşısında cavab verəydilər, ən azı Xocalı soyqırımına görə...

Q.E.PASASOY, "Yeni Müsavat"

"Türkiyə-ABŞ münasibətlərinin hazırkı durumunu təkə gərginlik sözü ilə qiymətləndirmək problemin miqyasını və mümkün nəticələrini kiçiltmək mənasına gəlir. Gedışat iki ölkə arasında qopma və qırılmanın baş verməsi ehtimalını artırır. Artıq iki müttəfiq ölkədən biri, yəni ABŞ digərini - Türkiyəni sanksiya ilə hədələyir. Bu, müttəfiqlik ruhu və öhdəlikləri ilə bir araya sığmayan haldır".

Politoloq Şahin Cəfəri bu fikirləri Ankara ilə Vaşinqton arasındakı gərginlikləri "Yeni Müsavat"a şərh edərkən söylədi. Ekspert qeyd etdi ki, məsələnin niyə bu həddə qədər gəlib çatdığı çox geniş mövzudur: "Mən çox da dərinlərə enmək istəməzdim. Problemin təməlinde yatan əsas səbəb Türkiyənin son illər öz xarici siyasətinə yenidən baxmasından və bu ölkə rəhbərliyinin sevdiyi söz birləşməsi ilə ifadə etsək, "yerli və milli" siyasət yeritmək istəməsindən qaynaqlanır. Xüsusən 15 iyul hərbi çevriliş cəhdindən sonra Türkiyənin xarici siyasətində "avrsiyaçı" xəttin bariz şəkildə özünü göstərməyə başladığını müşahidə edirik. Prezident Ərdoğanın son olaraq, ölkəsinin BRİCS-ə daxil olmaq istəməsini bəyan etməsi də bu siyasətin nəticəsidir. Çox qısa tarixi ekskurs edib xatırlatmaq istərdim ki, əslində atlantizm-avrsiyaçılıq qarşıdurması və bu mövzuda diskussiyalar Türkiyədə Ərdoğan dönməindən əvvəl də var idi. İstər Türk Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargahında və ordu komandanları arasında, istərsə də toplumda avrsiyaçılar heç də az olmayan təsirə malik idilər. Məşhur "Ergenekon", "Balyoz" və digər əməliyyat-istintaq tədbirləri məhz orduda və toplumda güc qazanmış "avrsiyaçı" qrupları zərərsizləşdirməyə yönəlmişdi və bu məsələdə hökumətlə fəullahçılar bərabər hərəkət edirdi".

Ş.Cəfəri qeyd etdi ki, bu ittifaq okeanın o tayından da dəstəklənirdi: "Hökumətlə fəullahçıların arası məhz bu ortağ düşmənin məğlub edilməsindən sonra açıldı və onlar iqtidara təkbaşına sahib olmaq, ortağını sıradan çıxarmaq uğrun-

Türkiyə-ABŞ münasibətləri qırılma həddinə çatıb

Şahin Cəfəri: "Türkiyə dövləti və xalqı qərar verməlidir ki, onlar Qərb blokunda qalmaq, avrointegrasiya siyasətini davam etdirmək istəyirlər, yoxsa..."

da savaşa başladılar. 15 iyul bu savaşa kulminasiya nöqtəsi idi və xalqın dəstəyi ilə Ərdoğan bu mübarizədən qalib çıxdı. Yuxarıda "yerli və milli" söz birləşməsini dırnaq içində söyləməyim təsadüf deyil, çünki mən qətiyyətlə o fikirlə razı deyiləm ki, Ədalət və İnkişaf Partiyasından əvvəlki Türkiyə hökumətləri yerli və milli olmayıb. İmperialistləri məğlub edib Türkiyə Cümhuriyyətini qurmuş Mustafa Kamal Atatürkdən üzü bəri Türkiyə siyasətinə damğa vurmuş liderləri - İsmət İnönünün, Adnan Menderesi, Süleyman Dəmirəli, Bülent Ecevit, Nəcəddin Ərbakanı, Turqut Özal kimi və hansı əsasla qeyri-milli adlandırılır? Kibris türklərinin çətin anında adaya öz müstəqil iradəsi ilə ordu yeritmiş Ecevit, yaxud bu əməliyyatdan sonra Vaşinqtonun Türkiyəyə silah embarqosu tətbiq etməsinə cavab olaraq ABŞ-ın ölkə ərazisindəki 21 hərbi və kəşfiyyat bazasını bağlamış Dəmirəli kim antimilli adlandırılır?

Bunlar əsassız fikirlərdir. Sadəcə olaraq, bu fikirlərin sahiblərinin və onları dəstəkləyənlərin arqumentləri ona əsaslanır ki, Türkiyənin xarici siyasəti əvvəllər birqütblü - atlantist olub, prezident Ərdoğan isə bu çərçivədən çıxaraq daha aktiv regional və çoxvektorlu xarici siyasət yeridir, Avrsiyaya, Afrika, Osmanlının vaxtilə hökm etdiyi coğrafiyalara açılır və s... Bu fikirlərlə razılaşmaq olar. Türkiyə müstəqil, suveren dövlətdir və öz xarici siyasət prioritetlərinə yenidən nəzər salmaq, yeni istiqamətlər müəyyənləşdirmək hüququna sahibdir".

ABŞ-Türkiyə qarşıdurmasının harayadək davam edəcəyinə gəldikdə, politoloq bildirdi ki, Türkiyə hələ də NATO ittifaqının üzvü və Avropa Birliyinə (AB) rəsmi namizəd ölkə olaraq qalır: "Türkiyə rəhbərliyi NATO-dan çıxmaq niyyətində olmadığını dəfələrlə bəyan edib və AB üzvlüyünü strateji hədəf kimi qoymağa davam edir. Əgər bir ölkə hansısa kol-

istəyirəm, amma bir şərtlə ki, siz bu standartlarınızı, tələblərinizi, meyarlarınızı dəyişdirin" demə haqqına sahib deyil. Bu gün heç kim zorla Türkiyəni NATO-da saxlamır, heç kəs zorla onu AB-yə cəlb etmir. Əgər Türkiyə tam müstəqil, yüzde yüz yerli və yüzde yüz milli siyasət yeritmək istəyirsə, onda 1950-ci illərdə könüllü şəkildə etmiş olduğu strateji seçimə yenidən baxmalıdır. Türkiyə dövləti və xalqı qərar verməlidir ki, onlar Qərb blokunda qalmaq, avrointegrasiya siyasətini davam etdirmək istəyirlər, yoxsa xarici siyasət, təhlükəsizlik, iqtisadi-ticarət məsələlərində istədikləri kimi hərəkət etmək arzusundadırlar?"

Ş.Cəfəri hesab edir ki, Türkiyə artıq bu tələyüklü qərarı verməyin astanasına gəlib çatıb: "Digər tərəfin, yəni ABŞ-ın siyasətinə gəldikdə isə, onların da son illər Türkiyə ilə müttəfiqliyə zidd addımlarının dəfələrlə şahidi olmuşuq. Vaşinqton bölgə siyasətində Türkiyənin maraqlarına etinasız, hətta bəzən hörmətsiz yanaşır. Bu baxımdan Türkiyədə mövcud olan anti-amerikanizmi anlamaq olar. Mən düşünürəm ki, hər iki tərəf qalstuksuz şəkildə masaya oturub, çox açıq və çox səmimi müzakirə aparmalı və bu müzakirənin yekununda hər kəs öz qərarını qəbul etməlidir. Əgər müttəfiq kimi qalacaqlarsa, onda hər iki dövlət buna uyğun davranmalıdır. Yox, əgər yollar ayrılacaqsa, onda hər iki tərəf bunun sonuclarına qatlanmalıdır. Mən şəxsən hesab edirəm ki, Türkiyə avroatlantik ittifaqda qalmalıdır. Bu, bizim də maraqlarımıza uyğundur. Türkiyə prezidentinin sözcüsü İbrahim Kalının sözləri ilə desək, ABŞ-Tür-

kiyə münasibətlərini xilas etmək üçün hələ şans var. Bu şansıdan istifadə edilməlidir".

Vaşinqton Ankaranı növbəti dəfə sanksiyaların tətbiqi ilə hədələyib. Bundan əvvəl isə Türkiyə məhkəməsi amerikalı rahibi həbsxanadan buraxılması və ev həbsində saxlanması barədə qərar çıxarıb.

Ötən gün isə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ABŞ-ın Türkiyəyə yönəlik təhdidlərinə cavab verib. Afrika turnesindən qayıdan zaman jurnalistlərin suallarını cavablandıraraq prezident Türkiyənin geri addım atmayacağını bildirdi.

O, amerikalı rahib Andrey Kreyk Brunsonla bağlı heç bir sövdələşmənin olmadığını deyib.

"Sanksiyalarla Türkiyəni geri addım atmağa məcbur edə bilməzsiniz. ABŞ-ın bu siyasəti dəyişməsə, Türkiyə kimi güclü və səmimi bir ortağını itirəcəyini unutmamalıdır", - Ərdoğan bildirib

Belə görünür ki, rahibin həbsdən buraxılması ABŞ üçün prinsipial əhəmiyyətli məsələdir. Amma bunun qarşılığında Türkiyənin də tələbi var: ABŞ-a sığınmış Fətulla Gülnin təhvil verilməsi.

Ərdoğan bəyan edib ki, bundan öncə bağlanmış kontraktın nəzərdə tutulduğuna əks olaraq ABŞ hökuməti Türkiyəyə F-35 qırıcı təyyarələrini verməkdən imtina etsə, Ankara beynəlxalq arbitraja şikayət edəcək.

Vaşinqton Türkiyənin Rusiyadan C-400 raketlərini almasına qarşı da müqavimət göstərəcəkdir. İki NATO dövlətinin münasibətləri ekspertin dediyi kimi, qırılma həddinə çatıb.

□ **E.PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

Trampın media ilə düşmənçiliyinin pərdəarxası

"Bir çox sahələrdə olduğu kimi media ilə münasibətlərdə də ciddi xətalara yol verir" - politoloq

ABŞ prezidenti Donald Tramp ilk dəfə mətbuat "xalq düşməni" adlandıranda böyük narazılıqla qarşılanmışdı. Hətta bunu bəzi siyasətçilər Ağ Evin mətbuat azadlığına hücumu kimi də qiymətləndirmişdilər.

"New York Times" qəzetinin yayımcısı Arthur Gregg Sulzberger bu yaxınlarda Donald Trampı görüşəndə onu jurnalistlərə hücumu son verməyə çağırırdı. Lakin bu çağırışlar fayda verməmişdir.

Bu sabah Donald Trump twitində bunları yazıb: "Mətbuat azadlığı xəbərlərin dəqiq ötürülməsi məsuliyyətini özündə birləşdirir. Əldə etdiyimiz yüksək müsbət nəticələrə baxmayaraq mənim administrasiyamın fəaliyyəti haqqında yayılan xəbərlərin 90 faizi mənfidir. Təəccüblü deyil ki, mətbuata inam heç vaxt

olmadığı qədər aşağıdır".

Maraqlıdır, Tramp mətbuatı niyə sevmir? Haradan gəlir bu aqressiya?

"Yeni Müsavat"a danışan politoloq Qabil Hüseynli bildirib ki, Donald Tramp kəmsavad, eyni zamanda siyasətdə sərişəsiz adamdır: "Tramp konqresmen olmayıb, senator olmayıb, siyasi partiyanın başçısı olmayıb. Yeni siyasi həyat keçməmiş bir adamdır. Jurnalistlər də onu hakimiyyətə təsadüfi gəlmiş adam hesab edirlər. Onun təsadüfiliyi də prezident seçildikdən sonra yola

verdiyi səhvlərdə özünü göstərdi. Amerika mediası Trampın yol verdiyi səhvlərə qarşı çox amansız hərəkət edir və onun səhvlərini ciddi tənqid

edirlər. Melaniya onun üçüncü xanımadır. Tramp ailə həyatında da çox səhvlər etmiş adamdır. Məsələn, Trampın evlənməsindən tutmuş, prezidentlik

fəaliyyətinə qədər hər şey media tərəfindən ciddi izlənilir və hər hansı bir qüsur aşkarlandıqda tənqid edilir. Trampın sevdiyi tək televiziya var. O da FOX-dur. Hətta FOX da bu yaxınlarda onun Putinlə görüşü barədə tənqidi şərhlər verdi.

Trampı Putinin kuklası adlandırdılar, hətta Amerika dövlətinə xəyanətdə təqsirləndirdilər. Bu prosesə konqresmenlər də qoşuldular. Ümumiyyətlə, hakimiyyətə gəlmiş andan Tramp media ilə münasibətləri qurmaq əvəzinə, ilk bəyanatlarından medianı "düşmən" adlandırdı. Çünki media Trampın hakimiyyətə təsadüfi gəldiyini və onun hakimiyyətə gəlişində Rusiyanın seçkilərə müdaxiləsi olduğu fikrini yaymağa başlamışdılar. Sonradan müstəqil prokurorlar tərəfindən aparılan tədqiqatlar da bu təsdiq etdi. Hətta Federal Kəşfiyyat İdarəsi də sübut etdi ki, bəs həqiqətən də Rusiya ABŞ-da olan seçki-

lərə müdaxilə edib. Düzdür, bu müdaxilə seçkilərin nəticəsinə təsir etməsə də belə bir fakt olub. Tramp əvvəl bunu medianın oyunu adlandırsa da, sonralar Mərkəzi və Federal Kəşfiyyat idarələri tərəfindən bu, təsdiqlənəndən sonra hökumət orqanlarının verdiyi rəylərə tabe olmağa məcbur oldu. Bəyanatında etiraf etdi ki, bəli, seçkilərin nəticəsinə təsir etməsə də, Putinlə görüşdən sonra Rusiyanın seçkilərə müqavimət faktını qəbul edir".

Politoloqun sözlərinə görə, Tramp media ilə münasibətlərini heç cürə qura bilmir: "Bunun günahını mediada yox, Trampın özünün media ilə işləyə bilməmə qabiliyyətində və media ilə öcəkən siyasətində görürəm. Tramp bir çox sahələrdə olduğu kimi media ilə münasibətlərdə də ciddi xətalara yol verir, medianın real faktlara söykənən iradələrini qəbul etmir, bunu subyektiv qiymətləndirir, çox zaman da medianı acılayır və prezidentə yaraşmayan ifadələrlə medianı aşağılamağa cəhd göstərir. Ona görə də media da Trampı sevmir".

□ **Ləman MUSTAFAQIZI,**
"Yeni Müsavat"

Bu il törədilən 77 qəsdən adam öldürmə cinayətindən 74-ü açılıb

Keçmiş illərdən bağlı qalmış 188 cinayəti törədənələr də müəyyən edilib və cəzalandırılıb

Bu il Azərbaycanda baş verən 77 qəsdən adam öldürmə cinayətindən 74-nün açılması təmin olunub.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə baş prokuror Zakir Qaralov əməliyyat müşavirəsində bildirib.

O qeyd edib ki, hesabat dövründə Baş Prokurorluq tərəfindən digər hüquq-mühafizə orqanları, ilk növbədə daxili işlər, ədliyyə və məhkəmə orqanları ilə əlaqəli şəkildə ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin qorunması, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin daha da gücləndirilməsi, dövlət müstəqilliyinin, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində zəruri tədbirlərin görülməsi təmin olunub, prokurorluq orqanlarında hərtərəfli islahatlar prosesi yeni müstəvidə davam etdirilib, fəaliyyət istiqamətləri üzrə işin səmərəliliyinin artırılması, mövcud çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilib.

Bildirilib ki, 2018-ci ilin birinci yarımlında istintaq və əməliyyat-axtarış fəaliyyətinin subyektivi olan bütün dövlət qurumları üzrə qeydə alınmış 12844 cinayətin 93,8 faizi daxili işlər və prokurorluq orqanları tərəfindən istintaqı və təhqiqatı aparılan hüquqazidd əməllər olmaqla, onların 89,4 faizi böyük ictimai təhlükə törətməyən və az ağır, yalnız 10,6 faizi ağır və xüsusilə ağır cinayətlər təşkil edib. Profilaktiki işin gücləndirilməsinin və kriminogen durumun daim nəzarətdə saxlanılmasının nəticəsi olaraq, cinayətkarlığın dinamikasında mövcud olan müsbət meyillər hesabat dövründə daha da yaxşılaşaraq, cinayətlərin sayı 3,4 faiz, o cümlədən ağır və xüsusilə ağır növlər 28,6, qəsdən sağlamlığa ağır zərər vurmalar 2,9, mülkiyyət əleyhinə olan cinayətlər 14, onlardan oğurluqlar 7,1, quldurluqlar 12,7, yol-nəqliyyat hadisələri 5, qəzalarda həlak olanların sayı isə 1,3, xəsarət alanların sayı isə 8,3 faiz azalıb.

Həyata keçirilmiş istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində cinayətlərin açılması yaxşılaşaraq 86,4 faiz təşkil edib. O cümlədən 2017-ci ilin 6 ayı ilə müqayisədə ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin açılması 2,1, şəxsiyyət əleyhinə cinayətlərin açılması 0,6, adam öldürməyə cəhdlərin açılması 1,8, mənzil oğurluqlarının açılması 2,6 və avtonəqliyyatın qaçırılması cinayətlərinin açılması 12,8 faiz artıb. Daxili işlər və prokurorluq orqanları tərəfindən birgə davam etdirilən istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində keçmiş illərdən bağlı qalmış 188 cinayət açılıb.

2018-ci ilin birinci yarımlında qəsdən adam öldürmə və qəsdən adam öldürməyə cəhd cinayətlərinin açılması, onları törətmiş şəxslərin müəyyən olunaraq məsuliyyətə cəlb edilmələri istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi diqqət mərkəzində saxlanılıb. Prokurorluğun digər hüququ mühafizə orqanlarının əməliyyat qurumları ilə həyata keçirdiyi birgə əlaqəli işin nəticəsində qeydə alınmış 77 qəsdən adam öldürmə cinayətindən 74-ü açılıb, Sumqayıt şəhər, Tovuz və Göygöl rayon prokurorluqlarının hər biri üzrə 1 hadisə olmaqla, 3 qəsdən adam öldürmə cinayəti bağlı qalıb. Həmin işlər üzrə hazırda Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində zəruri istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilib.

Azyaşlı qızları zorlayan, seksual xarakterli hərəkətlər edən, 14 il azadlıqdan məhrum edilən 30 yaşlı oğlan cəzasının azaldılması üçün Ali Məhkəməyə müraciət edib.

Ölkə.az xəbər verir ki, cinayət işində Gəncə şəhər sakini Abdurəhmanova Meryəm Samir qızı zərərçəkmiş qismində tanınıb.

yəm Abdurəhmanovaya hədə-qorxu gəlib, zorla onunla cinsi əlaqədə olub. Daha sonra Ramin Həməzəyev Meryəm Abdurəhmanovaya qarşı əxlaqsızlıq hərəkətləri edib və onunla qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub. 2015-ci ilin martında yenidən Meryəm Abdurəhmanovaya zor tətbiq edərək, onunla cinsi əlaqədə olub.

Bundan əlavə, Ramin Həməzəyev martın sonlarında

Ramin Həməzəyev çirkin əməllərini başqa qızlara qarşı da davam etdirib. O, 2015-ci ilin fevralında 1994-cü il təvəllüdü Səbinə Vəliyevaya qarşı zorakılıq edib. O, Səbinə Vəliyevanı hədələyərək, onunla qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub. Ramin 26 fevral 2015-ci ildə Səbinə Vəliyevanı öldürməyə cəmi ilə hədələyərək ona qarşı zor tətbiq edib. Ramin Həməzəyev Səbinəni döyərək sağlam-

zəyev Səbinəni oyuncaq silahla hədələyərək, onu yenidən idarə etdiyi "Lada Priora" markalı avtomobilə mindirib, Gəncə şəhərindəki evə aparıb. O, Səbinə Vəliyevaya qarşı əxlaqsızlıq hərəkətlər edərək, onunla qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub. Ramin Həməzəyev fevralın 26-da, saat 11 rədələrində Səbinə Vəliyevaya onunla görüşməkdən imtina edəcəyi halda, çıpaq fotolarını

Gəncədə azyaşlıları zorlayan residivistin dəhşətli əməlləri

Təcavüzə məruz qalan qız intihara cəhd edib

Qeyd edək ki, 2017-ci ilin yanvar ayında zorlamada təqsirli bilinən Kəlbəcər rayonunun Mollabayramlı kəndində anadan olan 1988-ci il təvəllüdü Ramin Ziyəddin oğlu Həməzəyevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Ramin Həməzəyev daha öncə də zorlama ittihamı üzrə məhkum olunub. O, 2012-ci ildə Cinayət Məcəlləsinin 149.2.3-cü (təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə yetkinlik yaşına çatmayan şəxsi zorlama) və 149.2.5-ci (təkrar zorlama) maddələri ilə ittiham edilib. Həmin il Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 7 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

İlk məhkumluq

Gəncə Apelyasiya Məhkəməsinin 2013-cü il tarixli qərarı ilə Ramin Həməzəyevin cəzası 1 il 6 aya endirilib. 1 il 6 ay həbsxanada cəza çəkən Ramin Həməzəyev azadlığa çıxıb. O, azadlığa çıxandan sonra yenə də zorlama və seksual xarakterli zorakılıq hərəkətləri törədib.

Ramin Həməzəyev 4 dekabr 2014-cü il tarixdə 2000-ci il təvəllüdü Abdurəhmanova Meryəm Samir qızına qarşı seksual xarakterli hərəkətlər edib. O, Meryəm Abdurəhmanovanın köməkəsinə vəziyyətindən istifadə etməklə, onunla qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub. Ramin Həməzəyev daha sonra azyaşlı qıza qarşı fiziki zor göstərməklə, onunla zorla cinsi əlaqədə olub.

Həbsdən çıxdı, azyaşlıları zorladı

Ramin Həməzəyev həmin gün Meryəm Abdurəhmanovadan əl çəkməyib. O, 10 nömrəli tam orta məktəbdə təhsil alan Meryəm Abdurəhmanova ilə yenidən görüşüb. O, Meryəmi 4 dekabr 2014-cü ildə, saat 14 rədələrində onu gəzintiye aparacağı adı ilə aldadaraq, idarə etdiyi "Lada Priora" markalı avtomobilə mindirib və istintaqa məlum olmayan kimsəsiz yere aparıb.

Ramin Həməzəyev orada avtomasını saxlayaraq Mə-

Meryəm Abdurəhmanovanı aldadaraq idarə etdiyi "Lada Priora" markalı avtomobilə mindirib və Gəncə şəhəri, Avtozavod yolu deyilən ərazidə yerləşən özünün işlədiyi dülgər sexinə aparıb. Orada Ramin Həməzəyev Meryəm Abdurəhmanovaya qarşı seksual xarakterli hərəkətlər edib. O, Meryəmə qarşı ən iyirənc formada seksual hərəkətlər edib. Ramin Həməzəyev qıza qarşı əxlaqsızlıq hərəkətləri etdikdən sonra əvvəlcə onunla qeyri-təbii yolla, daha sonra isə təbii yolla cinsi əlaqədə olaraq, ona qarşı zorakılıq göstərib.

Ramin Həməzəyev tərəfindən zorlanan və iyirənc seksual hərəkətlərə məruz qalan Meryəm Abdurəhmanovanın psixoloji durumu pozulub. Buna görə də Meryəm Abdurəhmanova özünü öldürmək üçün zəhər qəbul edib. Ona vaxtında tibbi yardım göstərildiyi üçün həyatını xilas etmək mümkün olub. Meryəm Abdurəhmanova üzləşdiyi çirkin əməllər barədə ailəsinə bir söz deməyib. O, evdən qaçıb. Polis tərəfindən tapılan azyaşlı ifadəsində Ramin Həməzəyev tərəfindən zorlandığını bildirib. Bundan sonra Meryəm Abdurəhmanovanın ailəsi bu biabırılığa dözməyərək evlərini satararaq başqa yere köçüb.

İlgina xəsarət yeririb. Daha sonra zorla onunla cinsi əlaqədə olub. O, Səbinə Vəliyeva ilə ayrı-ayrı vaxtlarda iki dəfə cinsi əlaqədə olub.

Ramin Həməzəyev 2015-ci ilin fevralında Səbinə Vəliyeva ilə evlənməyə vəd edib. O, gözmək adı ilə Səbinə Vəliyevanı Gəncə şəhərində kirayədə yaşadığı evə gətirib. Ramin Həməzəyev Səbinə Vəliyevanı evə gətirəndən sonra yataq otağında onunla qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub.

Şəkillərini sosial şəbəkədə yaymaq hədəsi

Bundan bir neçə gün sonra Ramin Həməzəyev Səbinə Vəliyeva ilə danışıb. Ona bildirib ki, bir neçə gün əvvəl onu soyunduraraq seksual xarakterli zorakılıq hərəkətləri edərək, çıpaq fotolarını çəkib. Ramin Həməzəyev Səbinəni onunla görüşməkdən imtina edəcəyi təqdirdə həmin fotoları valideynlərinə və yaxın qohumlarına göstərəcəyini, həmçinin sosial şəbəkədə yayacağı ilə hədələyib. Ramin Həməzəyev Səbinə Vəliyevaya qarşı seksual xarakterli hərəkətlər edən zaman çəkdiyi fotonu "Whatsapp" səhifəsində profil şəkilli kimi istifadə edərək qadına təzyiq göstərib.

Daha sonra Ramin Həmə-

zəyev Səbinəni oyuncaq silahla hədələyərək, onu yenidən idarə etdiyi "Lada Priora" markalı avtomobilə mindirib, Gəncə şəhərindəki evə aparıb. O, Səbinə Vəliyevaya qarşı əxlaqsızlıq hərəkətlər edərək, onunla qeyri-təbii yolla cinsi əlaqədə olub. Ramin Həməzəyev fevralın 26-da, saat 11 rədələrində Səbinə Vəliyevaya onunla görüşməkdən imtina edəcəyi halda, çıpaq fotolarını

4 maddəli cinayət işi və 14 il cəza

Ramin Həməzəyevə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 149.3.2-ci (ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin insan immunçatışmazlığı virusu ilə yoluxmasına və ya digər ağır nəticələrə səbəb olmaqla zorlama), 149.3.3-cü (təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə on dörd yaşına çatmayan şəxsi zorlama), 150.3.2-ci (ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin insan immunçatışmazlığı virusu ilə yoluxmasına və ya digər ağır nəticələrə səbəb olmaqla seksual xarakterli zorakılıq hərəkətləri etmək) və 150.3.3-cü (təqsirkar şəxs üçün aşkar surətdə on dörd yaşına çatmayan şəxs barəsində seksual xarakterli hərəkətlər etmək) maddələri ilə ittiham verilib.

Bu cinayət işinə Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə baxılıb. Hakim Dadaş İmanovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Məhkəmənin hökmü ilə Ramin Həməzəyev 14 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Onun cəzasını xüsusi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməsi qərar alınıb.

ABŞ hökuməti Talibanla anlaşmış. "The New York Times" qəzetinin məlumatına görə, anlaşmaya əsasən ABŞ tərəfindən dəstəklənən Əfqanıstan ordusu ölkənin az məskunlaşmış yerlərini tərk edərək, buraları "Taliban" hərəkətinə təslim edir. Qəzet bu məlumatı Ağ Evin hərbi strategiyasını müəyyən edən adamlarla əlaqə qurmaqla əldə edib.

ABŞ Əfqanıstanda "Taliban" a güzəştə getdi - iki səbəb

Dünyanın geri qalan hissəsində sülhə nail olan Tramp Yaxın Şərqdə daha sərt addımlara, qarşıdurmaya gedir...

Həmin strategiyanın müəlliflərinin fikrincə, bu cür taktika hökumətin nəzarəti altında olan Kabil, Qəndəhar və Qunduz kimi iri şəhərləri əlində tutmağa imkan verəcək. Qəzet Donald Tramp administrasiyasının Əfqanıstanla əlaqədar keçmiş prezident Barak Obamanın siyasətini davam etdirdiyini yazır.

Sitat: "Şəhərlərə doğru çəkilmək, ABŞ-ın himayə etdiyi Əfqanıstan hökumətinin ölkənin kənd bölgələrinə nəzarət etmək, buraları idarə etməyə imkan və bacarığının olmadığını ən güclü əlamətidir".

Qeyd edək ki, Əfqanıstan 407 inzibati rayona bölünüb. Hazırda bunlardan 229-na hökumət, 59-na isə talibanlar nəzarət edir. Qalan 119 mübahisəli ərazidə şiddətli döyüşlər gedir. 2001-ci ildə ABŞ ordusu Əfqanıstana hücum edərək "Taliban" hakimiyyətini devirəndən sonra yeni hökumət qurulsa da, "Taliban" dağlarda və ucqarlarda qalıb. Sonrakı illərdə "Taliban" daha da güclənərək ölkənin əsasən ucqarları daxil olmaqla, 50 faiz ərazilərini nəzarətə götürməyi bacarıb. ABŞ və müttəfiq orduların dəstəklədiyi Əfqanıstan hakimiyyəti isə əsasən iri şəhərlər və rayon mərkəzlərinə nəzarət edir.

İlk illərdə ABŞ hökuməti "Taliban"ı əsas düşmən elan etsə də, sonradan təcridən onunla danışığa müsbət yanaşmış. İlk dəfə 2010-cu ildə "Taliban" və Qərb ölkələri arasında gizli danışıqlar başlayıb. Hətta 2012-13-cü illərdə Talibanla Əf-

qanıstan hökuməti arasında Qəterin paytaxtı Doha şəhərində danışıqlar keçirilib. Yeri gəlmişkən, ötən həftə də Dohada Taliban və əfqan hökuməti təmsilçiləri arasında danışıqlar olub. Ehtimal ki, bu razılışma da orada əldə olunub.

Qəter Yaxın Şərqdə digər islamçı hərəkatlar kimi, "Taliban"la da yaxın əlaqələrə malikdir. 2013-cü ildən Dohada "Taliban"ın rəsmi nümayəndəliyi açılıb. Həmin vaxt "Taliban"la rəsmi Kabil arasında danışıqlar da məhz Dohada keçirilib. An-

caq danışıqlarda əsasən atəşkəs, əsirlərin qarşılıqlı olaraq azad edilməsi və sair kimi məsələlər müzakirə olunub.

Onu da qeyd edək ki, "Taliban"la Rusiya arasında da əlaqələr bu ilin əvvəlində gün üzünə çıxıb. Məlum olub ki, Moskva gizli şəkildə "Taliban"la danışıqlar aparır. Təbii ki, bu danışıqların formal tərəfi rusiyalı diplomatların təhlükəsizliyi, əsirlər, sərhəd təhlükəsizliyi və İŞİD-ə qarşı mübarizədir. Çünki 2015-ci ildən sonra Əfqanıstanda peyda olan

İŞİD "Taliban" üçün ən əsas təhdidlərdən birinə çevrilib. Ölkənin bir neçə rayonunda İŞİD və "Taliban" arasında qızğın döyüşlər gedir. Bu ilin yazında, Novruz bayramı günlərində "Taliban" və Əfqanıstan hökuməti arasında atəşkəs anlaşması əldə olunsada, ilk dəfə "Taliban" və hökumət döyüşçülərinin birgə şənləklərini İŞİD kamikadze hücumu ilə qana boyayıb.

"Taliban" və Əfqan hökuməti, eləcə də ABŞ arasında danışıqlar 8 il əvvəl başlasada,

düşmənləri ilə masaya oturub. Bir zamanlar "Şər üçbucağı"na daxil etdiyi Şimali Koreya prezidenti, 3-cü Dünya Savaşıның eşiyinə gəldiyi Rusiya ilə əl sıxıb bir masaya oturan Tramp indi də daha bir "tabu"nu sındırıb, Talibanla güzəştə getdi.

Ancaq maraqlıdır ki, Uzaq Şərqdə Şimali Koreya, Avropada Rusiya, Mərkəzi Asiyada "Taliban"la barışan Tramp Yaxın Şərqdə İrana müharibə həddinə çatıb. Tehranda nüvə anlaşmalarını ləğv edən Tramp hazırda İrana qarşı bütün sahələrdə təzyiqləri işə salıb. Hətta İrana hava zərbələri xəbərləri yayılıb.

Trampın zamanında Vaşinqtonun münasibətlərinin pisləşdiyi daha bir ölkə Türkiyədir - baxmayaraq ki, Vaşinqton-Ankara münasibətlərində soyuqluq bir neçə ildir davam edir, ancaq görünən odur ki, ABŞ-ın Türkiyəyə təzyiqləri günü-gündən artır. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, Trampın əsas diqqət mərkəzində məhz Yaxın Şərqdədir. Bir neçə gün əvvəl ərəb mediasında Trampın məhz Yaxın Şərqdə yeni bir "müsləman NATO-su" qurmağa hazırlaşdığı bildirilirdi. Söhbət körfəz ərəb ölkələrinin hərbi koalisiyasının yaradılmasından gedir. Tramp bu ilin mayında da bəyan etmişdi ki, ərəb ölkələri Suriyaya hərbi qüvvə göndərməlidir. Bununla da ABŞ prezidenti ərəb dövlətlərinin regiondakı hərbi-siyasi proseslərə aktiv müdaxiləsinə və necə deyirlər, ABŞ-ın regional hərbi müttəfiqinə çevrilməsinə çalışır. Bu proses isə ABŞ-ın regionda təsirinin daha da artmasına, İran, Türkiyə kimi "ipə-sapa yatmayan" ölkələrə qarşı daha güclü mövqeyə sahib olmasına gətirilməlidir.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

"ABŞ o qədər ağılsız ola bilməz ki, İranda müharibəyə başlasın" - İran XİN-in sözcüsü

"Bu durumda danışıq aparmaq mümkündür. Amerika göstərib ki, etimad ediləsi deyil və heç bir iş üçün etibarlı tərəfdaş sayıla bilməz".

APA-nın Tehran bürosunun məlumatına görə, bu sözləri İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Bəhrəm Qasimi keçirdiyi mətbuat konfransında "İran ABŞ-la müzakirə aparmaqda qərarlidir, ya yox?" sualına cavabında deyib.

B. Qasimi bildirib ki, müharibənin baş verəcəyini düşünmür: "ABŞ o qədər ağılsız ola bilməz ki, İran əleyhinə belə bir addım atsın. İran güclü dövlətdir və qorxmaz xalqı var. Bu səbəbdən müharibənin baş verəcəyini düşünmürəm. Amma Trampın düşmənçilik siyasəti davam edəcək. İran özünü buna hazırlayıb. İran xalqı meydandan ba-

şıuca çıxacaq və Tramp məcbur olacaq ki, bir gün qayıdub istəklərini başqa formada dilə gətirsin".
B. Qasimi ABŞ-ın İranın siyasətini pozmağa çalışmasına

na ciddi şəkildə həyata keçirir ki, İranın digər ölkələrlə ticarət münasibətlərini korusun".

Sözcü prezident Həsən Ruhinin Səudiyyə Ərəbistanı və Bəhreynlə münasibətlərin düzəldilməsi imkanı ilə bağlı çıxışına da münasibət bildirib. Onun sözlərinə görə, prezident İranın ümumi siyasətini açıqlayıb: "Bizim ümumi siyasətimiz budur ki, qonşu ölkələrlə münasibətlərimizi inkişaf etdirək, regionda təhlükəsiz bir mühit yaradaq, vəziyyəti stabilləşdirək, terrorizmlə mübarizə aparaq. Bu, önəmli məsələdir və bunu müxtəlif vaxtlarda demişik. Biz regionda sabitlik və təhlükəsizliyin təmini üçün bütün vasitələrdən istifadə edəcəyik. Ümid edirik ki, başqaları da bu məsələni diqqətdə saxlayacaq".

Almaniya, Fransa, Türkiyə, Rusiya ABŞ-a qarşı birləşir - İstanbulda zirvə toplantısı

İstanbulda Almaniya, Fransa, Türkiyə, Rusiya dövlət başçıları arasında ABŞ əleyhinə zirvə toplantısı keçiriləcək.

Avropa.info xəbər verir ki, Cənubi Afrikadan BRİCS sammitindən geri dönməkdə olan Ərdoğan jurnalistlərə açıqlamasında sentyabrda Rusiya, Almaniya, Fransa, Türkiyə dövlət başçıları arasında İstanbulda zirvə toplantısı keçiriləcək.

Zirvə toplantısının sentyabrın 7-də keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Bu zirvə toplantısında ABŞ-ın başlatdığı iqtisadi müharibəyə qarşı birgə mübarizə müzakirə olunacaq.

Bu il tibb müəssisələrindən kənar 21 doğuş qeydə alınıb

Azərbaycanda 74 əcnəbi saxlanılıb

Dövlət Miqrasiya Xidməti (DMX) tərəfindən iyulun 25-dən 28-nə kimi qanunsuz miqrasiyaya qarşı keçirilmiş tədbirlər zamanı 22-si Gürcüstan, 13-ü Pakistan, 12-si Rusiya, 10-u Türkiyə, 6-sı Banqladeş, 6-sı İraq, 1-i Türkmənistan, 1-i Misir, 1-i İran, 1-i Hindistan və 1-i Moldova vətəndaşı olmaqla ümumilikdə 74 əcnəbi saxlanılıb.

DMX-nin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, saxlanılmış 5 nəfər Gürcüstan və 1 nəfər İran vətəndaşının qeydiyyat ünvanı üzrə yaşamadıqları, 3 nəfər Türkiyə vətəndaşının Azərbaycan Respublikasının ərazisində gəlişinin bəyan edilmiş məqsədini pozduqları, digər 65 nəfərin isə ölkədə qanunsuz yaşadıkları müəyyən edilib.

Saxlanılmış əcnəbilərdən 57 nəfər barəsində inzibati qərarlar qəbul edilib, digər əcnəbilərin ölkəmizin hüdüdlərindən kənara çıxarılması istiqamətində müvafiq tədbirlər görülür.

DMX tərəfindən qanunsuz miqrasiyaya qarşı mübarizə çərçivəsində tədbirlər davam etdirilir.

Avqustun 20-də geomaqnit qasırğası olacaq - xəbərdarlıq

Avqustun 20-də Yer kürəsində G1 sinfinə aid geomaqnit qasırğası gözlənilir. APA-nın "RIA Novosti" agentliyinə istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə Lebedev adına Rusiya Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutunun Günəşin Rentgen Astronomiyası Laboratoriyasının məlumatında bildirilir.

Məlumata əsasən, 17 və 21 avqustda geomaqnit heyəcanlaşması olacaq.

Qeyd edək ki, bu il ərzində 28 iyun, 6 və 7 may tarixlərində də qasırğa olub. Ən böyük qasırğa isə 20 apreldə baş vermişdi.

Gürcüstanda marixuanadan istifadə leqallaşdı

Gürcüstanda marixuanadan istifadə ilə bağlı bütün sanksiyalar ləğv olunub. APA-nın yerli bürosunun məlumatına görə, bu barədə Gürcüstanın Konstitusiyaya Məhkəməsi qərar qəbul edib.

Məhkəmə iyulun 30-da "Girçi" Partiyasının üzvləri Zubrab Caparidze və Vaxtanq Meqrelişvilinin iddiasını təmin edərək, həkim təyinatı olmadan marixuananın istifadəsi ilə bağlı bütün sanksiyaları qeyri-konstitusion elan edib.

İddiaçılar bildirdilər ki, marixuanadan istifadə şəxsiyyətin azad inkişafı ilə bağlı hüququdur və marixuanadan ziyan yalnız onu istifadə edən şəxsə dəyə bilər və bununla bağlı məsuliyyəti həmin şəxs daşıyır.

Qərarın şərh edən Z. Caparidze bildirib ki, Gürcüstanda marixuanadan istifadə tam leqallaşdırılıb: "Məhkəmənin bu qərarı ilə Gürcüstan daha azad ölkəyə çevrildi. Marixuanadan istifadəyə görə inzibati cəzalar ləğv olunub. Artıq marixuanadan istifadəyə görə Gürcüstanda heç kəs cəzalandırılmaz".

Cari ilin 6 ayı ərzində Bakı şəhəri Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasına doğuşla bağlı müraciətlərin sayı 2680, hospitalizasiya 2612 olub.

Səhiyyə Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, bu müddət ərzində tibb müəssisələrindən kənar doğuşların sayı 21 olub ki, hamısı hospitalizasiya olunub.

Məlumatda bildirilir ki, bu ilin 6 ayı ərzində tibb müəssisələrindən kənar doğuşların sayında 36 nəfər azalma qeydə alınıb. Hospitalizasiyadan imtina edilən hər bir hal barəsində Bakı Baş Səhiyyə İdarəsinə, ərazi üzrə qadın məsləhətxanasına, poliklinikaya, hüquq-mühafizə orqanlarına məlumat verilmiş, ünvana polis əməkdaşları dəvət olunub.

Bundan başqa, 2018-ci ilin 6 ayı ərzində BŞT və TTYS-nin bölmələrinə (ambulator) birbaşa müraciətlərin sayı 17314, onlardan 1374-ü hospitalizasiya olunub. Qeyd edilən müddət ərzində edilən ümumi müraciətlərin içində 11933-i bədbəxt hadisələrdir ki, 8335-i hospitalizasiya olunub. Zədələnmələrin ümumi sayı 10570, 6164 hospitalizasiya olunub.

Sumqayıtda yolu keçən qadını maşın vuraraq öldürdü

Sumqayıtda piyadının vurulması ilə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, iyulun 28-də saat 16 radələrində Sumqayıt şəhəri, 6-cı mikrorayon ərazisində şəhər sakini Bəxtiyar İsmayılov idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobillə yolu keçən həmyerlisi Nominə Orucovanı vurub.

Nəticədə xəstəxanaya yerləşdirilmiş piyada orada ölüb. Sumqayıt ŞPİ tərəfindən araşdırma aparılır.

Gəncədə 20 yaşlı qız itkin düşüb

Gəncədə 20 yaşlı qız itkin düşüb. APA-nın məlumatına görə, şəhərin Məhsəti qəsəbə sakini Xəvər İmanova Kəpəz Rayon Polis İdarəsinə ərizə ilə müraciət edərək qardaşı qızı, 1998-ci il təvəllüdü Nurlana Zöhrab qızı İmanovanın iyulun 28-də yaşadığı evdən çıxaraq getdiyini və bir daha geri qayıtmadığını bildirib.

Onun boyu 1,52 sm, ariq bədən quruluşlu, gözlərinin rəngi qonur, saçlarının rəngi isə qarıdır. Evdən çıxanda əynində göy şalvar, ağ köynək, ayağında qara ayaqqabı olub.

Onu görünlərdən polise məlumat vermələri xahiş olunur.

"Bakcell" dən instagram istifadəçiləri üçün maraqlı müsabiqə

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi "Bakcell" şirkəti sosial şəbəkələrdən aktiv istifadə edən abunəçiləri üçün maraqlı müsabiqə keçirib.

İyun ayının 27-də start götürmüş müsabiqədə iştirak etmək üçün "Bakcell"i "Instagram" da izləyən abunəçilər kreativ şəkil çəkərək, onu maraqlı stikerlərlə bəzəməli və üzərinə #BakcellileDaimOnline heşteqi olan şəkili özünün "Instagram" profilindən açıq şəkildə paylaşmalı idilər. Müsabiqədə iştirak etmiş yüzlərlə abunəçidən əsas hədiyyənin qalibi və 2-ci yeri tutmuş 50 nəfər iştirakçı təsadüfi qaydada müəyyən edilib.

1-ci yerin qalibi "Bakcell" dən Samsung Galaxy S9 smartfonu qazanıb. Digər qaliblər isə "28 Mall" da yerləşən "Cinemaplus" kinoteatrında eksklüziv təşkil olunmuş "Qarışqa adam və arı" filminin qapalı seansına dəvət olunublar.

Qeyd edək ki, müsabiqə "Bakcell" in yeni "DaimOnline" tarifiinin tanıtılması məqsədilə həyata keçirilib. Gənclərin daha çox sosial şəbəkələr və mesajlaşma tətbiqetmələrindən istifadə etməyə üstünlük verməsini nəzərə alaraq, "Bakcell" şirkəti bir müddət əvvəl yeni "DaimOnline" paketlərini təqdim edib. Üç variantda və müvafiq olaraq 6, 10 və 20 manat aylıq abunə haqqı ilə təklif olunan yeni tarif paketləri sayəsində istifadəçilər limitsiz whatsapp, facebook və "Instagram" istifadəsi ilə yanaşı qıqabaytlarla internet və bol-bol şəbəkədaxili dəqiqələrdən yararlana bilirlər.

"Bakcell" şirkətinin yeni "DaimOnline" tarifləri və digər sərfəli və innovativ təkliflər barədə daha ətraflı məlumat almaq üçün www.bakcell.com səhifəsinə daxil olun.

İyulun 28-də Azərbaycanın şimalında güclü meşə yanğınları başlayıb. Alov Quba rayonunun İsnov və Qonaqkənd, həmçinin Siyəzən rayonunun Arzikuş və Köhnə Quşçu kəndlərində meşələrin yaxınlığındakı boş əraziləri əhatə edib.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat" a bildirilib ki, Quba ərazisində yanğın şənbə günü lokallaşdırılıb. Bazar günü Siyəzən rayonundakı yanğın lokallaşdırılıb. Yanğının söndürülməsinə vertolyotlar və amfibiya-təyyarə cəlb edilib. İyulun 29-da Siyəzən rayonunun Qalaaltı və Çıraqqala kəndləri yaxınlığında boş ərazilərdə yanğın başlayıb. Küləkli hava şəraiti ilə əlaqədar alov çətin keçilən dağ ərazilərində ətraf meşə massivlərinə keçib. Yanğının söndürülməsinə vertolyotlar cəlb edilib. Yanğın Altağac Milli Parkının ərazisinə də keçib.

İyulun 30-da ETSN mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat" a bildirilib ki, Altağac Milli Parkının ərazisinə keçən yanğının söndürülməsi istiqamətində işlər davam etdirilir: "Yanğının söndürülməsi üçün Ekologiya və Təbii Sərvətlər və Fövqəladə Hallar nazirliklərinin yerli qurumlarının əməkdaşları və aviasiya dəstəsinin qüvvələri tərəfindən operativ tədbirlər görülür. Yanğın çətin relyefli dağlıq ərazidə olduğundan texnikanın əraziyə cəlb olunmasında çətinliklər yaranıb, əsasən əl əməyindən istifadə edilir. Havanın isti və küləkli olması yanğının söndürülməsində çətinliklər yaradır.

Qeyd edək ki, yanğının baş verməsində təşvikar olan şəxslərin tapılması və qanunamüvafiq cəzalandırılması, həmçinin dövlətə

Qubada meşə yanğınlarının səbəbi - insan amili, yoxsa təbii faktor...

Nazirlik dəyən zərəri yaxın günlərdə ictimaiyyətə açıqlayacaq; **ekoloq Telman Zeynalov:** "Durduq yerdə hansısa meşə öz-özünə yana bilməz..."

ğınır. Bildirilib ki, yanğının nə qədər ərazini əhatə etməsi və təbiətə dəyən zərərin miqdarı yaxın günlərdə ictimaiyyətə açıqlanacaq.

"Yeni Müsavat" a danışan ekoloq Telman Zeynalov deyib ki, əslində meşə yanğınlarının baş vermə səbəbi heç zaman ildırım və digər bu kimi təbii hadisələr olmur: "Hazırda Şərqi Avropada, Amerikanın cənubunda və ümumilikdə bir çox yerlərdə meşə yanğınları baş verir. Bu yanğınlar öz-törədir. Əgər araşdırsaq, bu məsələ ilə bağlı bir çox faktlar ortaya çıxar. Belə ki, alimlərin hələ 1600-cü illərdə yazdıqları hesabatlardan görünür ki, meşə yanğınlarına ildırım səbəb olmur. İldırım o zaman ağacı vurur ki, o, dağ zonasında tək ağacdır. Ümumilikdə isə ildırım adətən enerjini torpağa ötürür. Başqa yerlərdə meşəni ildırım vurmur. Çünki meşənin nə-

tə və təbiətə vurulmuş ziyanın ödətilməsi üçün hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət olunub.

Havalarnın isti və quraq keçməsi ilə əlaqədar ETSN bir daha əhalini təbiətdə olarkən odla ehtiyatlı dav-

ranmağa, yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət etməyə, biçənək sahələrini yandırmamağa ça-

mişliyi buna maneə yaradır. Sadəcə olaraq, kiməsə sahə lazım olanda, götürüb otu, alağı yandırır. Ot-alağın yanmasından çıxan alovu da külək aparır, meşəyə salır və nəticədə böyük yanğınlar başlayır. İnsan ərazi zəbt etmək üçün meşələri yandırır. Durduq yerdə hansısa meşə öz-özünə yana bilməz. İkinci də iqlim dəyişikliyi var. İki aydan artıqdır ki, külək yoxdur. Deməli, hansısa silahlarla müdaxilə var. Stratosferlə troposfer arasında trapopauza var. Məsələn, yolu keçiriksə, yolun bir tərəfi bağ, digər tərəfi dayanacaqdır. Avtomobilin hərəkət etdiyi tras isə burada trapopauzadır. Buranın küləyi alçaq və yüksək təzyiqlərdən fərqli olaraq qat-qat üstündür. Göydə də bu belədir. Ona görə də aylarla cənubdan gələn külək yağıntı gətirmir. Digər tərəfdə isə yağış dayanmır. Bunu araşdırmaq lazımdır. Dövlət vəsait ayırmaqlı, bütün bunları araşdırmalıdır. Yalandan deyirlər ki, qlobal iqlim dəyişməsinə səbəb karbon qazıdır və bütün zavodları bağlayırlar, cəmaat da işsiz qalır. Karbon qazı ağır qazdır və buna görə də heç zaman yuxarı qalxa bilmir. O, 1 kilometrden yuxarı qalxmır. Alimlər araşdırmalıdır ki, temperatur niyə dəyişib. Meşə yanğınının isə səbəbi təbii deyil. Bunu, sadəcə olaraq, yandırılar. Sakin taxıl ərazisini yandırır və bu cür hal baş verir. Yaxud da fermerin ərazisi az-başına baş vermir. Onları kimsə törədir. Əgər araşdırsaq, bu məsələ ilə bağlı bir çox faktlar ortaya çıxar. Belə ki, alimlərin hələ 1600-cü illərdə yazdıqları hesabatlardan, alağlardan keçir. Arx isə alovun qarşısını alır. Daha sonra isə yanan ərazini söndürmək lazımdır. Bunu etməsələr, meşə yanğınının qarşısını almaq olmaz".

Q Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda qızıl ucuzlaşdı - iki səbəb

Paytaxt satıcıları müştəri qıtlığından gileylənir; **iqtidadçı ekspert:** "Dünyadakı proseslər göstərir ki, qızılın qiyməti daha çox enə bilər"

Dünya bazarında qızılın ucuzlaşması Bakıdakı qızıl mağazalarında da qiymətlərə təsir edib. Ümumiyyətlə, bir neçə aydır ki, qızılın dünya bazarındakı qiymətlərində sabitlik pozulub. Qiymətin qalxması və ya enməsi ilə bağlı xəbərlər yayılır. Bütün bunların fonunda bir neçə ay idi ki, Azərbaycanda qızıl bazarında qiymətlər dəyişməyə başlayıb. İqtisadçılara görə, bu ucuzlaşma bir müddət də davam edə bilər.

Bakıda yerləşən bəzi qızıl mağazalarında hazırkı qiymətlər və mövcud durumla tanış olduq. Müşahidə etdik ki, qiymətlər aşağı olsa da, müştəri də yox dərəcəsinə düşüb. Söhbət etdiyimiz satıcılar bildirdilər ki, ehtiyatların enməsinə də əsas səbəb alıcı qıtlığıdır. Eyni zamanda onlar bildirdilər ki, manatın dollara nisbətində məzənnəsinin uzun müddətdə sabit qalması da qızılın qiymətinə təsir göstərən amildir. Dediklərinə görə, mali xaricdən dollarla alıb manatla satdıqları üçün mövcud məzənnə qiymətlərə əsaslı təsir edir.

Qızıl satışı ilə məşğul olan Namiq Kərimov "Yeni Müsavat" a aşağıdakıları söylədi: "Hazırda bazarda qızılın qiymətində az da olsa enmə var. Belə ki, 585 və 583 əyyarlı lom qızılın 1 qramının qiyməti 37 manatdır. 750 əyyarlı lom qızılın 1 qramının qiyməti isə 47 manata satılır. Bu isə ötən ilin aprel, may ayı ilə müqayisədə təxminən 20-25 manat ucuzlaşma deməkdir. Eləcə də bu ilin yanvar ayı ilə müqayisədə təxminən 5-7 manat arasında ucuzlaşma var. Müştərilər isə ucuzlaşma olsa da əvvəlki kimi deyil. İnsanlar əvvəl daha çox ağ qızıl almağa meyilli idisə, indi toy edənlər daha çox sarı qızıl sifariş

verirlər. Bəziləri isə üzüyün çərçivəsini sifariş edib, sonra burada qaşlarını düzdürürlər. Bu isə hazır malların əldə qalmasına gətirib çıxarır. Ona görə də bazarda satıcılar hazır üzüklərin qiymətini daha çox aşağı salırlar. Hazırda da bu cür malların qiymətində endirimlər edirik. Bazar-

da 2000 manatdan 15 min manata qədər dəyişən qiymətlərlə komplekt tapmaq olar".

Bəs ucuzlaşmanın iqtisadi səbəbi nədir və bu, nə zamana qədər davam edəcək? "Yeni Müsavat" a danışan iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri qızılın qiymətində ucuzlaşmanın iki səbə-

bini göstərdi: "Birincisi, dünya bazarında qızılın qiymətinin ucuzlaşması ilə bağlıdır. Alıcılar və satıcılar dünya bazarında qızılın qiymətinin necə olmasına fikir verirlər. Son 1 ayda qızılın unsiyasının qiyməti təxminən 100 dollara qədər düşüb. İkinci məsələ odur ki, Azərbaycanda alıcı-

lıq qabiliyyəti xeyli zəifləyib. Bu, qızılı marağın da azalmasına gətirib çıxarır. Nəticədə toy mövsümü olsa belə, əvvəlki illərə nisbətən alıcılıq qabiliyyətinin aşağı olması, daha çox qızıl məmulatlarının alınmasına maneə olan faktora çevrilir. Doğrudur, Azərbaycanda bazar adətən daxili qaydalarla idarə olunur. Yəni adətən xaricdə baş verən iqtisadi hadisələr ölkə daxilində bir o qədər də yansımır. Ancaq burada psixoloji məqamlar da var. Kimsə qızıl almaq istəyirsə, öncə maraqlanır. Nəticədə saytlarda, televiziya xəbərlər görür ki, qızılın dünya bazarındakı qiyməti enir. Daim bu xəbərlər axınında satıcılara bir növ basqı qurmağa başlayır. İrad bildirirlər ki, dünyada qızıl ucuzlaşdı, siz nə üçün baha satırırsınız. Bu cür psixoloji təsir bazarın qiymətlərinə müəyyən təsir edir. Ancaq daha çox bazarın daxili qaydaları rol oynayır. Hazırda isə daxilə insanın gündəlik tələbatlarını ödəmək üçün daha çox vəsait xərcləyirlər. Çünki digər məhsullar bahalaşıb. Bu, yığıma yönələn vəsaitin də azalmasına gətirib çıxarır".

Ekspert hesab edir ki, yığıma üçün qızıla yatırım etmək risklidir: "Əslində qızıl hər zaman riskli kapital sayılır. Çünki qiymətin artması və enməsi çox sürətlə baş verən bir əmtəə növüdür. Dünyada gedən proseslər də onu göstərir ki, qızılın qiyməti getdikcə daha çox enə bilər. Azərbaycanda da alıcılıq qabiliyyətinin yaxın zamanlarda kəskin artması ehtimalının aşağı olduğunu nəzərə alsaq, hətta yığıma yönələn qızıl alışları olsa belə, sonradan onu realizə etmək itki ilə nəticələnir. Yeni aldığı qiymətdən daha ucuz satmağa məcbur olursan. Qızıldan itki daha çox olur. Ona görə də insanların yığıma aləti kimi qızıla marağı xeyli azalıb".

Q Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 162 (7051) 31 iyul 2018

İnsan sevir, amma sevilirsə... bunlar baş verir

Qarşılıqsız sevgi ilə birgə yaşanan kədər həmin insanlarda gələcəkdə ürək çatışmazlığı kimi ciddi problemlərə yol açabilir. İngilislər tərəfindən bu xəstəlik "Broken heart" (qırıq qəlb) adlanır. İnsan stress, kədər və həyatında mühüm bir dəyişiklik yaşadığında ürəyində bəzi dəyişikliklər olur. Bununla yanaşı, insanda qribal infeksiyaya bənzəyən əlamətlər, halsızlıq, yüngül qızdırma, yatağa bağlı olmaq kimi problemlər ortaya çıxır.

"Qırıq qəlb" xəstəliyinə daha çox həssas insanlarda rastlandığını bildiren həkimlər bu xəstəliyin əsl səbəbinin tam məlum olmadığını deyiblər. Əsasən gənc insanlarda rastlanır və xoşagəlməz, üzücü nəticələrə səbəb olur. Bu cür xəstələr ilk olaraq döş qəfəsində ağrılar, halsızlıq, ayaqlarda şişmə kimi əlamətlərdən şikayət edirlər.

"Qırıq qəlb" xəstəliyinin tam olaraq bir müalicəsi yoxdur. Adi bir dərman müalicəsi ilə bu xəstənin şikayətlərini azaltmaq olar. Ancaq ən əsas müalicə insanı üzən şeyi ortadan qaldırması, xəstənin öz bədəninə sağlması üçün ümid verməsidir. Ya sevgisinə qovuşmalıdır, ya da qarşılıqlı sevgi yaşmalıdır.

Bu tum xərçəngdən qoruyur

Amerikanın İllinoys Universitetinin alimlərinin araşdırmalarına görə, günəbaxan tumu süd vəzi, yumurtalıq, bağırsağ, dəri və ağciyərdə bəd xassəli şişlərin inkişafına mane ola bilər. Tumlardakı folic turşusu, yaş turşusu və vitamin B6 şişlərin qarşısını alır. Günəbaxan tumları həmçinin dəridəki sızanaqları da aradan götürür. Günəbaxan Kolomb Amerikayı kəşf etdikdən sonra Avropaya bəzək bitkisi kimi gətirilib. Günəbaxan tumunun bioloji dəyəri ot və yumurtadan yüksəkdir. Günəbaxan tumunda olan çoxlu miqdarda amin turşuları orqanizmdə maddələr mübadiləsini tənzimləyir, xolesterinin səviyyəsini normada saxlamağa yardım edir, aterosklerozun və miokard infarktının qarşısını alır. Günə-

baxan tumunda ürəyin və beynin normal işləməsi üçün vacib olan fosfor, maqnezium və kalium var. E vitamini güclü anti-

oksidantdır, xərçəng əleyhinə fəaliyyət göstərir, orqanizmi aterosklerozdan və müxtəlif cür şüalardan qoruyur.

Plastik əməliyyat etdirdi, gözü bağlanmır

Çinin Tayyuan şəhər sakini uğursuz plastik əməliyyatdan sonra ciddi sağlamlıq problemləri ilə üzləşib. 2017-ci ildə 18 yaşlı Syaobay göz ətrafının dartılması üçün həkimə müraciət edib. İki kosmetik əməliyyatdan sonra qızın gözləri şişib, görmə qabiliyyəti zəifləyib və göz qapaqlarını bağlaya bilmir. Klinikada qızı inandırmağa çalışıblar ki, bu, normaldır və tezliklə keçəcək.

Adətən bərpa prosesi iki-üç gün davam edir. Amma qızda proses bir il davam edib və hələ də əziyyət çəkir. "Tez-tez gözümdən yaş gəlir. Gözüm ağrıyır, kirpiklərim qıcıqlanır" - bunu da zərərçəkən özü deyib. Klinikada problemi 2018-ci il iyulun sonunda etiraf edib. Fəsadları aradan qaldırmaq üçün Şanxaydan mütəxəssislər dəvət edərək, təkrar iki əməliyyat keçirməyə razılaşıb. Bu əməliyyatlara görə klinika hər hansı məbləğ tələb edə bilməyəcək.

2016-cı ildə isə 430 min dollar pulunu plastik əməliyyat üçün sərf etmiş braziliyalının burnunda edilən əməliyyat nəticəsində sağlamlığında ciddi problem yaşamışdı.

Alkoqoliklərin skamyası hasarlandı

Fransanın Anqlem şəhəri rəhbərliyi Marsovo meydanında yerləşən skamyaların hamısını hasara alıb. Hazırda skamyaların heç bir funksionallığı yoxdur. Hasara alınmış skamaların şəkilləri internetdə yayılan kimi istifadəçilər buna neqativ reaksiya bildiriblər. Şəhər meri Ksavye Bonnefont və onun müavini Ljol Qvinton bu neqativ reaksiyalara cavab olaraq bildiriblər ki, bu skamyalardan bir qayda olaraq alkoqol qəbul edən insanlar istifadə edir. Məmurlar bildiriblər ki, məhdudlaşdırmanın səbəbi bu insanların şəhərin mərkəzində yatmalarının qarşısını almaqdır. Daha sonra şəhər rəhbərliyi internet istifadəçilərinin də reaksiyasını nəzərə alıb və skamyaların ətrafındakı dəmir çəmənlər çıxarılib. Bununla belə, Bonnefont bildirib ki, yekun qərar hələ qəbul edilməyib və yeni ilin əvvəlində skamyalarla bağlı yeni qərar qəbul edilə bilər.

QOÇ - Günün birinci yarısında diqqətli və tədbirli olmağınız vacibdir. Əks təqdirdə əsəbləriniz tarıma çəkiləcək. Sonrakı müddətdə isə qəlbinizə yaxın olanlar sizi sevindirəcək.

Qoroskop (31 iyul) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Riskli gündür. Buna görə də gözüünüzü yumub irəli getməməli, ən xırda detalları belə yüz yol ölçüb-biçməlisiniz. Səhətinizlə bağlı problemləriniz də mümkündür.

ƏKİZLƏR - Əlamətdar gün hesab etmək olar. Təxminən saat 12-dən başlayaraq proseslər xeyrinizə cərəyan edəcək. İstər fəaliyyət zəminində, istərsə də maddi məsələlərdə hər şey xeyrinizə olacaq.

XƏRÇƏNG - Qarşınızda duran bu təqvimə istirahətə, qonaqlıqlara həsr edin. Çünki bu amil ovqatınızı yüksəldə bilər. Bacardığınız qədər fəaliyyətə az yer ayırın. Qida rasionunuza xüsusi fikir verin.

ŞİR - Müəyyən qədər gərginliklə rastlaşma ehtimalınız var. Ələlxüsus da iş yoldaşlarınızla qalmağalarınız qaçılmazdır. Bacardığınız qədər hövsələli olun. Nüfuzlu adamlarla görüşləri təxirə salmayın.

QIZ - Həddindən ziyadə anlaşılmaz gündür. Ulduzların nəzarətindən çıxdığınızdan hər cür xoşagəlməzlik mümkündür. Ona görə də səhhətdən tutmuş fəaliyyətə qədər bütün sahələrdə qorunmalısınız.

TƏRƏZİ - Həmkarlarınızla aranızda gərginlik baş qaldırsa da, şəxsi münasibətlərdə, xüsusən də ailə-sevgi əlaqələrində vəziyyət xeyrinizə olacaq. Deməli, seçim məsələsində diqqətli olmalısınız.

ƏQRƏB - Ulduzlar uğurlu məqamlar yaşayacağınızdan xəbər verir. Stress gətirən söhbət və mövzulardan uzaq olun. Saat 14-17 arası uğurlu əməkdaşlığınız və varlanacağınız mümkündür.

OXATAN - Çalışın ki, ixtiyarınızda olan bu təqvimə daha çox hisslər üzərində qurasınız. Ailə-sevgi münasibətlərində, eləcə də işgüzar sövdələşmələrdə uğurlu gedişlər edə bilərsiniz.

OĞLAQ - Yaxşı olar ki, pulla bağlı bütün planlarınızı təxirə salasınız. Çünki ulduzların düzümü maliyyə uğursuzluğundan xəbər verir. Riskdən və günvurmada qorunmağınız məsləhətdir.

SUTÖKƏN - Ötən günlərdə rastlaşdığınız gərginlik və xoşagəlməz situasiyalar aradan qalxacaq. Odur ki, özünüzü bədhəl göstərməyin. Qoy ətrafdakılar sizi nikbin görsün. Qonaq getmək də uğurludur.

BALİQLAR - Təzadlı və riskli gündür. Buna baxmayaraq, Göy qübbəsi maraqlı sövdələşmələrdə iştirakınızdan xəbər verir. Amma nəzərə alın ki, dünənə Ay bürcünüzdə qarışılıb.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Kim evində və iş yerində göy rəngdən çox istifadə edirsə...

Bu zamana qədər beyin fəaliyyətini stimullaşdıran ən güclü vasitə qəhvə hesab olunurdu. Xeyli müddətdir ki, İsveç alimləri buna alternativ vasitə axtarmaqla məşğul idilər. Artıq nəticələr var. Təəcübü olsa da, belə stimulyatorun göy rəng olduğu müəyyən edilib. 12 idman həvəskarı və bir o qədər sadə vətəndaşın iştirakı ilə keçirilən bir neçə eksperiment bunu təsdiqləyib. Təcürübə nümunələri əsasında məlum olub ki, ağ, eləcə də göy rəngin beyinə təsiri, təxminən 240 milliqram miqdarda kofeinin təsirinə bərabərdir.

Əldə edilən nəticələr göstərib ki, yaşayış məkanında göy rəngdən geniş istifadə beyin fəaliyyətinin güclənməsinə və düzgün qərarlar verməyə kömək edir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.